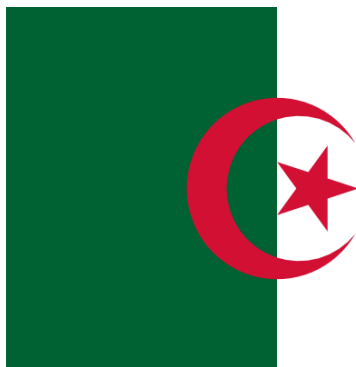

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Alžírka demokratická ľudová republika

Vznik:	5. júl 1962
Rozloha:	2 382 tis. km ²
Časové pásmo:	CET + 1
Počet obyvateľov:	46 miliónov
Hlavné mesto:	Alžír
Úradný jazyk/rokovací jazyk:	arabský, tamazight, alžírka arabčina / francúzsky
Mena/výmenný kurz:	alžírsky dinár (DZD); vým. kurz: 1€ = 155.57 DZD (od 29.5.2022)
Zloženie obyvateľstva:	90% Arabi, 10% spolu Barbari, Tuarégovia, Kabylovia
Náboženstvá:	99% sunitskí moslimovia, 1% kresťania
Územné členenie:	Alžírka demokratická ľudová republika pozostáva z 48 provincií
Politický systém:	republika
Prezident:	Abdal Madžíd Tabbún
Predseda Nár. zhromaždenia:	Brahim Boughali
Predseda vlády:	Aymen Benabderrahmane
Minister zahraničných vecí:	Ramtane Lamamra
Minister energetiky:	Benattou Ziane
Minister financií:	Abderrahmane Raouya

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

a) Makroekonomický prehľad

Základné makroekonomické indikátory

Základné indikátory	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
HDP per capita (USD)	4 404	4129	4 225	4 044	4 081	3815	4600 (odhad)
Ročný rast HDP v %	3,7	3,2	1,3	1,4	1,0	-5,1	4,1
Miera inflácie (HICP %)	4,8	6,4	5,6	4,3	2,0	9,8	7,2 (odhad)
Miera nezamestnanosti (%)	11,2	10,5	11,7	11,7	11,4	14,86	12,8 (odhad)

Zdroj: MMF, Svetová Banka, CACI

Základom ekonomiky je stále ropa a zemný plyn (Alžírsko má 10. najväčšie zásoby zemného plynu, 3. najväčšie zásoby bridlicového plynu, a je 6. svetovým vývozcom plynu), ktoré tvoria 30% HDP, a okolo 60% rozpočtových príjmov, následne 95% zisku z vývozu. Práve ropa a zemný plyn ako základné komodity silne ovplyvňujú celkový chod DZ ekonomiky. Zo všetkých nerastných surovín bola práve **ropa najviac ovplyvnená Covidom-19**. Ešte pred príchodom koronavírusu do Alžírska sa oslabenie rastu HDP vysvetľovalo negatívnym vývojom produkcie a cien uhľovodíkov, ako aj slabou diverzifikáciou alžírskoho hospodárstva. Pomalší rast bol zaznamenaný aj v odvetviach stavebníctva, verejných prác a bývania, poľnohospodárstva a obchodu. Na strane dopytu sa rast súkromnej spotreby v rokoch 2012 až 2019 znížil o viac ako polovicu, keďže ho výrazne ovplyvnila volatilita cien ropy, následné spomalenie dovozu a politická neistota. V súčasnosti zase naopak rekordné ceny ropy a zemného plynu na ktoré vplyva predovšetkým vojna na Ukrajine znamenajú zásadné zvýšenie príjmov do ŠR. Podľa aktualizovanej prognózy **MMF z apríla 2022 došlo k revízii prognózy rastu alžírskoho hospodárstva na rok 2022 smerom nahor, a to na 2,4 % namiesto pôvodne odhadovaných 1,9 %**. MMF vo svojej najnovšej správe o svetovom hospodárskom výhľade, ktorú zverejnil pri príležitosti svojich jarných zasadnutí, zvýšil prognózu rastu Alžírska o 0,5 bodu v porovnaní s októbrom minulého roka. **MMF ďalej očakáva, že reálny hrubý domáci produkt (HDP) Alžírska vzrastie aj v roku 2023 o 2,4 %, zatiaľ čo v októbri sa očakával rast len o 0,1 %**. Podľa MMF, ktorý vo svojej predchádzajúcej správe predpovedal len 3,4 % rast alžírskej ekonomiky v roku 2021, dosiahlo toto hospodárstvo 4 %. Okrem toho by **saldo bežného účtu platobnej bilancie Alžírska malo byť prvýkrát po niekoľkých rokoch kladné, a to na úrovni 2,9 % HDP** (oproti -5,5 % očakávaným v októbri), a potom by malo klesnúť na -0,2 % HDP v roku 2023. Saldo bežného účtu by podľa správy malo v roku 2021 predstavovať -2,8 % HDP, zatiaľ čo MMF očakával hodnotu -7,6 % HDP.

Pokiaľ ide o zamestnanosť, **MMF odhaduje, že nezamestnanosť v Alžírsku sa v nasledujúcich rokoch výrazne zníži**, a tak došlo k revízii prognózy na roky 2022 a 2023 smerom nadol, pričom počítala s mierou nezamestnanosti 11,1 %, resp. 9,8 %, zatiaľ čo vo svojej októbrovej správe predpovedala nárast nezamestnanosti na 14,7 % v roku 2021. **Podľa MMF dosiahla miera nezamestnanosti v minulom roku 13,4 % a pred šiestimi mesiacmi predpovedal, že v roku 2021 dosiahne 14,1 %**.

Podľa správy MMF budú mať krajiny vyvážajúce ropu v regióne Blízkeho východu a Strednej Ázie v roku 2022 **priaznivejšie vyhliadky v dôsledku zvýšenia ťažby ropy v súlade s dohodou Organizácie krajín vyvážajúcich ropu a jej spojencov (OPEC+), vyšších cien ropy, než sa očakávalo**, a úspechu masívnych očkovacích kampaní vo viacerých krajinách.

Podľa MMF sa očakáva, že neočakávaný zisk z ropy v kombinácii s vyššími cenami ropy zlepši fiškálnu a vonkajšiu rovnováhu týchto krajín. Okrem toho budú v roku 2022 zohrávať úlohu špecifické vnútroštátne faktory: v Alžírsku by poľnohospodárska činnosť mala ťažiť z normálnejších zrážok po suchu v roku 2021.

V správe MMF sa odporúča „starostlivo“ prispôbiť hospodárske politiky vnútroštátnym podmienkam s cieľom zvládnuť neistotu, zachovať makroekonomickú stabilitu a udržať oživenie prostredníctvom ochrany najzraniteľnejších skupín a zabezpečenia potravinovej a energetickej bezpečnosti. **Alžírsku ekonomiku však stále vykazuje vysokú mieru nestability a prakticky totálnu závislosť od vývozu uhľovodíkov. Rôzne zákazy dovozu na viac ako 1000 spotrebných výrobkov v minulosti nevedli ani k zlepšeniu ekonomickej situácie a ani k zlepšeniu likvidity bánk.** Likvidita bánk od roku 2019 klesala, pričom sa znížila z 1,5 miliardy DZD na konci roka 2018 na 1,1 miliardy DZD na konci roka 2019 a na konci mája 2020 dosiahla 0,91 miliardy DZD. V roku 2021 vláda prehodnotila túto politiku a v korelácii s opatreniami na uvoľnenie menovej politiky úroveň celkovej likvidity bánk od októbra 2021 výrazne zlepšila a vzrástla zo 632,3 mld. DZD na konci decembra 2020 na 1 485,6 mld. DZD na konci novembra 2021.

Alžírsku vládu ešte v roku 2019 pripúšťala aj možnosť sanovania rozpočtu s pomocou zahraničných pôžičiek u medzinárodných multilaterálnych organizácií, nakoniec však v máji 2020 odmietla 5-mld. pôžičku (v USD) z MMF. **Alžírsko tradične využíva svoje devízové rezervy** (spravované na základe predpisov o zahraničných zdrojoch) **na kompenzáciu výkyvov svetových cien uhľovodíkov a nedostatočnej hospodárskej diverzifikácie.** V dôsledku toho sa **devízové rezervy krajiny naďalej znižovali.** Devízové rezervy krajiny klesli **do konca roka 2020 na 44,2 miliardy USD,** čo je menej ako predchádzajúca prognóza 51,6 miliardy USD, ktorú ovplyvnil prudký pokles svetových cien ropy. **Alžírsko financuje svoj rozpočtový deficit prostredníctvom „netradičných“ opatrení a snahou odčerpať prostriedky z neformálneho sektora (40 % HDP).** Podľa prognóz MMF sa daňové príjmy v roku 2020 v porovnaní s rokom 2019 znížili o 21 %. Verejný dlh sa na rok 2020 odhaduje na 53,1 %, ale očakáva sa, že sa zvýši v dôsledku krízy vyvolanej pandémiou Covid-19, a to na 63,3 % v roku 2021 a 73,9 % v roku 2022.

Čo sa týka zahraničného obchodu Alžírsku, tak v roku 2021 **objem dovozu dosiahol 34,5 mld. USD, zatiaľ čo objem vývozu dosiahol 35,9 mld. USD dolárov,** čo viedlo k prebytku obchodnej bilancie, ktorý prekročil 1 miliardu dolárov .Ide o zdroj národného Ministerstva financií, ktorý je ale možné spochybniť. **Podľa odhadov SB by dovoz v roku 2021 mal dosiahnuť až 50 mld. USD a vývoz ne-uhľovodíkových produktov by v tom istom roku dosiahol 4,6 miliardy dolárov, t. j. "menej ako 10 % dovozu".**

Rok 2021	HDP	Rast HDP	Miera Inflácie	Export	Import	Miera nezamestnanosti
Neoficiálne čísla (odhady SB, MMF)	155 mld. USD	3,4%	7,2%	40 až 50 mld. USD	36 mld. USD	12,8%

Ročné makroekonomické indikátory (oficiálne dáta potvrdené MMF)

		2016	2017	2018	2019	2020
HDP, rast a inflácia	HDP (mld. USD, bežné ceny)	160	167	174	169	147
	Miera rastu HDP (% , stále ceny)	3,2	1,3	1,4	0,8	3,4
	Miera rastu HDP mimo uhľovodíkov (% , stále ceny)	2,2	2,1	3,3	2,4	-4,5
	Miera inflácie (ročný priemer)	6,4	5,6	4,3	2,0	3,9
	Miera investícií (% HDP)	54	51	49	43	38
	Miera úspor (% HDP)	37	38	40	33	31
	Účty verejné	Rozpočtové saldo (% HDP)	-13,0	-8,6	-6,9	-9,3
Fiškálne saldo mimo uhľovodíkov (% HDP mimo uhľovodíkov)		-28,0	-25,3	-27,3	-27,7	-28,3
Verejný dlh (% HDP)		20,4	27,1	38,2	46,3	53,1
Hrubý zahraničný dlh (% HDP)		2,4	2,4	1,8	1,7	5,7
Fond na reguláciu príjmov (mld. DZD)		2 074	784	0	0	0
Účty externé		Dovoz tovaru a služieb (v miliardách USD)	60,2	60,1	60,1	54,2
	Vývoz tovaru a služieb (v miliardách USD)	32,5	37,7	44,4	38,3	26,1
	Obchodná bilancia (tovary a služby, mld. USD)	-27,7	-22,4	-15,7	-15,9	50
	Saldo bežného účtu (v mld. USD)	-20,4	-22,1	-16,7	-17,1	-10,8
	Čisté toky priamych zahraničných investícií (v mld. USD)	1,6	1,2	1,5	1,6	1,125
	Platobná bilancia (mld. USD)	-26,3	-16,9	-17,5	-17,1	11
	Devízové rezervy (mld. USD)	113	96	79	62	44
Financie	Čisté zahraničné aktíva (mld. DZD)	12 443	11 058	9 438	7 413	6 321
	Čisté domáce aktíva (mld. DZD)	1 374	3 900	7 226	10 078	512
	Úvery pre hospodárstvo (% HDP)	46%	47%	47%	48%	48%
	Pomer likvidity (peniaze a kvázi peniaze M2/HDP)	79%	79%	78%	77%	25%

Zdroje: MMF, UNCTAD, Alžírka banka

b) Základná charakteristika hospodárstva

Alžírsko, plným názvom Alžírka demokratická ľudová republika (DZ), je svojou rozlohou 2 381 740 km² **najväčším štátom afrického kontinentu**. Z hľadiska hustoty osídlenia patrí DZ medzi prvú desiatku afrických štátov s najväčším počtom obyvateľov (42,2 miliónov obyvateľov k 1. 1. 2018) a **s pôrodnosťou 31‰ ku koncu roka 2018** (t.j. v priemere 3,1 dieťaťa/ženu).

Geografická štruktúra krajiny sústredí 90% obyvateľov do severných a najmä pobrežných provincií. Medzi najhustejšie obývané mestá patria Alžír - hlavné mesto (takmer 3 miliónov

obyvateľov), Oran (1,6 miliónov obyvateľov), Sétif (1,5 miliónov obyvateľov) a Djelfa (1,2 miliónov obyvateľov). Celkovo je 99% obyvateľstva zásobených elektrinou, 93,5% pitnou vodou a gramotnosť u obyvateľov starších ako 15 rokov predstavuje 75,1%. Využitelná pracovná sila však predstavuje iba 59,2%.

Od začiatku roka 2019 krajina čelila a de facto stále čelí politickej transformácii, ktorú vyvolali štrajky obyvateľstva (prioritne mladých ľudí) v reakcii na oznámenie prezidentského paláca o opätovnej kandidatúre Abdelaziza Bouteflika na post prezidenta, ktorý zastával nepretržite od roku 1999, a to aj napriek vážnej mozgovej porážke v roku 2013, ktorá mu prakticky znemožnila riadny výkon prezidentskej funkcie. Dôsledkom bolo predčasné odstúpenie A. Bouteflika 2. apríla 2019, kedy funkciu dočasne prevzal Abdelkader Bensalah (*ad intérim*), ktorého zdravotný stav bol rovnako podlomený. Po konečných prezidentských voľbách v decembri 2019 prevzal prezidentskú funkciu **Abdal Madžíd Tabbúni**, čo však demonštrácie prevažne mladých ľudí (hnutie Hirak) neupokojilo a **protesty pokračujú so slabšou intenzitou prakticky až doteraz. Protestujúci chcú na čele krajiny vidieť nové tváre, nie starú generáciu tzv. mujahidínov, ktorá bojovala ešte v národnooslobodzovacom zápase s Francúzskom v rokoch 1954-1962. Situácia zostala napätá aj v roku 2020 a ešte viac sa umocnila pandemickou krízou.**

Situácia v krajine je napätá v kontexte čoho **MMF vyzýva k prijatiu všetkých potrebných opatrní na zachovanie ekonomickej stability** počas uvedenej politickej transformácie. Zároveň bude potrebné v strednodobom horizonte ukotviť túto stabilitu postupným znižovaním rozpočtového deficitu a zamedzením akejkoľvek monetizácie tohto deficitu.

Alžírsko má v regióne významné ekonomické aj geopolitické postavenie - patrí do **prvej trojice najväčších prispievateľov k rastu regiónu severnej Afriky**¹, zároveň je 3. najdôležitejším hospodárstvom v regióne MENA (Stredný východ a severná Afrika) a lídrom spomedzi krajín Magrebu. Je jednou z mála krajín, ktorým sa za ostatné dve desaťročia podarilo znížiť chudobu o 20% a zvýšiť blahobyt obyvateľstva v súlade s cieľmi OSN pre trvalo udržateľný rozvoj. DZ tak dosiahlo významný pokrok v každom z kľúčových indikátorov ľudského rozvoja (aktuálne zastáva 85. priečku HDI zo 188 krajín).

Hlavným problémom súčasného hospodárstva DZ **zostáva veľmi vysoká závislosť na rope a plyne**, ktoré tvoria viac ako 40% celkových príjmov štátneho rozpočtu a 94% celkového exportu. Hoci ostatný nárast cien mal pozitívny dopad na perspektívu príjmov štátneho rozpočtu, v kontexte, kedy nie je možné predvídať ropné šoky a kedy OPEC udržiava politiku prispôsobovania produkcie by malo mať DZ záujem na urýchlenní diverzifikácie hospodárstva. Presadzovanie **reforiem, ktoré sú pre DZ kľúčové**, je však za súčasnej situácie takmer nemožné, keďže okrem bývalých premiérov a niekoľkých ministrov sú vyšetrovaní a políciou zadržaní aj viacerí vysokopostavení zástupcovia podnikateľského sektora a vedenie Centrálnej banky Alžíriska.

Po protestnom hnutí v roku 2019, ktoré vyhnalo bývalého prezidenta Abdelaziza Bouteflika a nastolilo prechodné obdobie, hoci s obmedzeným rozsahom a vplyvom, **sa Alžírsko usiluje o stabilitu a rozšírenie svojho medzinárodného vplyvu, najmä v oblasti bezpečnosti a energetiky**. Pokiaľ ide o druhú z týchto oblastí, **Európa je síce pripravená na viac alžírskoho plynu, pretože sa snaží diverzifikovať svojich dodávateľov, ale súčasná produkčná kapacita Alžíriska obmedzuje jeho schopnosť výrazne zvýšiť objem vývozu do Európy**. V súčasnosti si akékoľvek významné zvýšenie alžírskej produkcie bude vyžadovať roky prieskumu a rozvoja a najmä ďalšie reformy energetického priemyslu, ktoré by prilákali nové investície.

¹ Región severnej Afriky podľa definície OSN okrem Alžíriska tvorí: Egypt, Líbya, Maroko, Sudán, Tunisko, Západná Sahara, Ceuta, Kanárske ostrovy, Madeira, Melilla

V ostatnom období prijala vláda nový **model hospodárskeho rastu (Akčný plán) na roky 2016 - 2030**, ktorého cieľom je štrukturálna transformácia. Medzi kľúčové reformy patrí zlepšenie podnikateľského prostredia, nahradenie priamych a nepriamych dotácií cieľenou sociálnou ochranou pre nízko príjmové obyvateľstvo a zavedenie nekonvenčnej formy financovania štátneho rozpočtu. Vzhľadom na vysokú zadlženosť sa vláda rozhodla neprijat' ponuku ďalšej pôžičky, ale **stimulovať ekonomický rast „monetárnym financovaním“** (pozn.: opatrenie č. 3 Akčného plánu) a zvýšením výdavkov štátu (investičné výdavky vzrastú o 4 mld. USD), pričom dúfa v dosiahnutie vyrovnaného rozpočtu do roku 2022.

Pretrvávajúci problém predstavuje „**tieňová**“ ekonomika. Jej podiel sa odhaduje na **38% HDP**, pričom by mala **zamestnávať približne 4 milióny ľudí**. Významnou zložkou je falšovaný tovar, čo dosvedčuje viac ako 1,3 milióna falšovaných položiek zabavených alžírskou colnou kontrolou v roku 2015. Podľa odborných odhadov približne 5 000 mld. DZD (36 mld. EUR) obieha mimo bankového sektora, čo môže vyjadrovať „veľkosť“ čierneho trhu v krajine. Okrem slabej diverzifikácie sú ekonomiky regiónu Severnej Afriky totiž ohrozované aj politickým vývojom v rozvinutých krajinách a pretrvávajúcou migračnou krízou.

Vo všeobecnosti sú vládne DZ **vytýkané nedostatočné štrukturálne reformy a vysoká administratíva**. Z pohľadu MMF je potrebná určitá kritická masa ekonomických a štrukturálnych reforiem, aby sa zvýšila aktivita súkromného sektora a znížila závislosť na ťažbe ropy. To si však vyžaduje zmenu prístupu vlády v prospech zvýšenia možností financovania vrátane vydávania štátnych dlhopisov v trhových sadzbách, vytvárania verejno-súkromných partnerstiev, ako aj predaja štátnych aktív a prijímania externých pôžičiek, aby sa vytvorili kapacity na financovanie vybraných investičných projektov.

c) Hlavné odvetvia hospodárstva

Medzi kľúčové sektory hospodárstva patrí **sektor uhľovodíkov** (s podielom 40% na tvorbe HDP) a **služby** (30% HDP). Rovnakou mierou (14%) sa na HDP za r. 2016 podieľalo stavebníctvo a poľnohospodárstvo, ktoré dopĺňajú služby verejnej správy (10% HDP) a ostatný priemysel okrem uhľovodíkov (6% HDP). Bankový sektor, ktorý bol poznačený zvýšenou likviditou, úrokovými mierami a úverovým rizikom následkom šokov cien ropy, je napriek týmto okolnostiam zatiaľ dostatočne kapitalizovaný a ziskový.

Súčasnú hospodárstvo DZ je závislé na exporte uhľovodíkov (viac než 94%), ktoré prispieva do štátneho rozpočtu na úrovni 40% celkových príjmov. Z celosvetového hľadiska sa DZ nachádza na **16. priečke najväčších zásob ropy, 10. priečke najväčších zásob zemného plynu a 3. priečke zásob bridlicového plynu. Veľká časť týchto zásob je však stále nevyčerpaných**, čo vytvára priestor pre investície zahraničných partnerov do joint-ventures.

Priemysel

Od začiatku deväťdesiatych rokov deklaruje alžírskaa administratíva snahu o uskutočnenie štrukturálnych zmien v priemysle. Zhruba **4/5 všetkých priemyselných podnikov sú štátne firmy**, zostávajúcu **1/5 tvoria malé a stredné súkromné podniky** (približne 25 tis. firiem).

Štátny sektor pokrýva všetky priemyselné odvetvia, ktoré sú v Alžírsku zastúpené: hutníctvo železa a ocele, strojárstvo, výroba elektrospotrebičov a elektroniky, potravinárstvo, textilný a kožiarsky priemysel, výroba stavebných hmôt (cementárne a tehelne), drevospracujúci priemysel, chémia, farmaceutický priemysel, výroba hnojív, stavebníctvo.

Hoci prakticky všetky vlády menované po nástupe bývalého prezidenta A. Bouteflika do funkcie od roku 1999 prijali program s cieľom reštrukturalizácie priemyslových podnikov, privatizácie týchto podnikov a zlepšenia finančného prostredia, prakticky sa tieto ambície neprejavili. Svetová finančná kríza prinútila vládu prehodnotiť vývoj priemyselnej výroby a zaviesť program hospodárskeho oživenia a zavedenia certifikácie podnikov, ako aj budovať priemyselné zóny a obmedziť štátne investície do podnikov určených na privatizáciu.

Dlhodobou snahou alžírkej vlády je **modernizovať vlastnú výrobnú základňu tak, aby bola schopná konkurovať európskym firmám**. Priemysel preto patrí medzi jednu z 5 prioritných oblastí vlády s cieľom posilniť 13 vybraných strategických odvetví (predovšetkým v podobe subdodávateľských spoločností):

- spracovanie ocele a hutníctvo;
- hydraulické spojivá;
- elektrické a domáce spotrebiče;
- priemyselná chémia;
- mechanika a automobilový priemysel;
- farmaceutická výroba;
- letectvo, stavebníctvo a opravy lodí;
- moderné technológie;
- potravinársky priemysel;
- textil a odevy;
- kožené výrobky a deriváty;
- drevo a nábytkársky priemysel;
- baníctvo.

Podiel neuhľovodíkového priemyslu na tvorbe HDP predstavoval za r. 2016 5,6%. V priebehu druhého štvrtroka najrýchlejšie rástol sektor spracovania dreva, papiera a korku (10,1%).

Priemysel tvorí 37,4 % HDP a zamestnáva 30,7 % pracujúceho obyvateľstva (podľa Národného štatistického úradu sa tento podiel v posledných rokoch znížil v dôsledku poklesu súkromnej priemyselnej činnosti v oblasti stavebných materiálov a chemikálií). **Priemyselná výroba vo verejnom sektore sa zvyšuje. Odvetvie ropy a zemného plynu tvorí väčšinu federálnych príjmov a takmer všetky príjmy z vývozu** (viac ako 90 % celkového vývozu). Alžírsko patrí medzi päť najväčších vývozcov plynu na svete.. Vo veľkom množstve sa ťaží železo, olovo, fosfáty, urán, zinok, soľ a uhlie. Hlavnými výrobnými činnosťami sú priemyselné spracovanie potravín, textil, chemikálie, kovy a stavebné materiály.

S cieľom stimulovať rast neuhľovodíkového sektora vláda DZ prijala niekoľko krokov na **podporu a uľahčenie investícií do výroby**, ako napr. päťročné výnimky z daní z podnikových ziskov, príjmov z podnikania a profesionálnych činností, ako aj 3% úrokovú dotáciu na bankové úvery pre spoločnosti pôsobiace v širokom spektre priemyselných segmentov, vrátane ocele a hutníctva, elektrického a elektronického tovaru, automobilového priemyslu, letectva, farmaceutických výrobkov a agropodnikania. Úspech rozvoja týchto odvetví však bude závisieť od toho, ako rýchlo sa vybudujú účinné a rentabilné miestne ekosystémy a či/kedy bude možné dosiahnuť úspory z rozsahu.

Ťažký priemysel začína významne rásť a rozsiahla **expanzia vo viacerých segmentoch stimuluje dopyt po oceli a stavebných materiáloch**.

Ďalším sektorom diverzifikácie hospodárstva je **automobilový priemysel**, nakoľko dovozné obmedzenia nútia zahraničné skupiny **vstupovať do partnerstiev s domácimi spoločnosťami** a zakladať výrobné (resp. zatiaľ prevažne iba montážne) závody v krajine.

Po náročnom niekoľkoročnom procese rokování otvorila automobilka **PSA Peugeot-Citroën** nový závod na ploche 160 ha vo wilaya Oránu (Tafroaui), kde bude zamestnávať 1000 zamestnancov s výrobou 75 000 vozidiel do 5 rokov. Podľa regionálneho riaditeľa PSA pre Afriku a Blízky Východ Jean-a-Christophe-a Quémard-a by sa v úvode malo vyrobiť 2000 ks vozidiel Peugeot 208 Tech Vision. Závod by mal byť sfinalizovaný do konca roka 2019. Postupne by sa mali v tomto závode (spĺňajúcom všetky kvalitatívne normy PSA) vyrábať modely všetkých 4 značiek skupiny (Peugeot, Citroen, DS aj Opel).

V rovnakom regióne vyrába od r. 2014 aj konkurenčná skupina **Renault**. Európske značky automobilov by mal doplniť aj montážny závod **spoločnosti Volkswagen**, ktorá v roku 2016 podpísala dohodu o spolupráci s miestnou skupinou SOVAC. Investícia vo výške 170 mil. EUR

sa v roku 2017 realizovala pri meste Rezaline (280 km západne od hl. mesta Alžír; s potenciálom vytvoriť 1 400 priamych pracovných miest), kde sa okrem modelu Caddy dohodla v roku 2018 aj výroba modelu Amarak. Zo skupiny VW sa v Rezaline montuje aj SEAT Ibiza a Škoda Octavia. Masívne dovozné kvóty však bránia rýchlejšiemu rozvoju automobilového priemyslu, VW je preto zatiaľ pripravený vybudovať v DZ iba montážnu halu a postupne zaškoľovať zamestnancov tak, aby dosiahli úroveň svojich európskych kolegov. V kontexte súčasnej politickej situácie je **investičný projekt VW pozastavený, resp. suspendovný na neurčito**, pretože partner VW, DZ spoločnosť Sovac, a jeho CEO Mourad Oulmi bol v júni 2019 obvinený z korupcie. Práve pre korupčné škandály, **veľké ťažkosti v dôsledku štátom riadenej politiky sa tento sektor prakticky umŕtvil**.

Spoluprácu s ďalšími zahraničnými partnermi sa podarilo Ministerstvu priemyslu a baníctva spustiť v roku 2017, ktorý sa dá označiť ako „rok outsourcingu“ pre alžírsku ekonomiku. Podpora domácich výrobcov v oblasti subdodávok sa stala prioritou č. 1 alžírkej vlády, čo vyústilo do rozpracovaných projektov o spolupráci s veľkými medzinárodnými firmami ako Daimler/Mercedes-Benz, Liebherr, Agco/Ferguson a ďalší. Konkrétnym príkladom rozvoja subdodávok (resp. outsourcingu) je výrobný závod spoločnosti Iris (popredný výrobca elektroniky v Alžírsku) v meste Setif **na výrobu pneumatík pre ľahké a úžitkové vozidlá**. Cieľom je uspokojiť **vysoký dopyt po pneumatikách v Alžírsku**, z ktorých väčšina sa v súčasnosti dováža z Ázie a nespĺňa bezpečnostné normy. S úvodným objemom 2 miliónov kusov ročne a postupným rozšírením na 6 miliónov ročne by fabrika mala byť schopná pokryť 60% potrieb miestneho trhu a stať sa relevantným partnerom pre automobilový priemysel. Práve rozvoj outsourcingu je kľúčom pre diverzifikáciu hospodárstva a prechodu od monopolného postavenia uhľovodíkového priemyslu.

Vo výrobnom sektore sa v rokoch 2018 a 2021 úspešne rozvíjal najmä farmaceutický priemysel, čo bolo spojené aj s pandemickou krízou.

Perspektíva Alžírka ako dodávateľa plynu pre Európu

Ruská invázia na Ukrajinu vyvolala otázky o budúcnosti dodávok ruského plynu do Európy a s tým spojené špekulácie o tom, či Alžírsko dokáže zvýšiť svoje dodávky, aby zmiernilo prípadné výpadky. **Alžírsko v súčasnosti spájajú s Európou tri plynovody, z ktorých dva sú aktívne**. Prvým je podmorský plynovod **TransMed do Talianska**. Potrubie v súčasnosti prepravuje **22 miliárd kubických metrov (m³)** ročne, ale jeho nominálna kapacita je až 32 miliárd m³. Druhým je **podmorský plynovod MedGaz, ktorý spája Alžírsko so Španielskom**. Jeho súčasná kapacita je **8 mld. m³** po nedávnom zvýšení v súlade s prioritou alžírkej národnej plynárenskej a ropnej spoločnosti Sonatrach zvýšiť kapacitu svojich plynovodov do Európy. Kapacita MedGazu sa má ďalej zvýšiť na 10 mld. m³, čo bolo zdôraznené počas diskusií so Španielskom v súvislosti s uzavretím plynovodu Maghreb-Európa po tom, ako Maroko a Alžírsko neobnovili zmluvu o tranzite kvôli pretrvávajúcemu diplomatickému napätiu. K zvýšeniu, ktoré bolo pôvodne plánované na február 2022, zatiaľ nedošlo. **Plynovody TransMed a MedGaz však majú spolu kapacitu na prepravu 42 mld. m³ do Európy**.

Alžírsko je tretím najväčším dodávateľom plynu do Európy. Približne 83 % jeho vývozu plynu smeruje do Európy, pričom Španielsko a Taliansko sú dve hlavné destinácie; spolu prijali 65 % alžírkeho vývozu plynu v roku 2021. Severoafrická krajina v uplynulom desaťročí postupne zvyšovala svoj vývoz do Európy a v roku 2021 dosiahne 55 mld. m³. Nárast vývozu a vyššie ceny pomohli Alžírsku prekonať hospodárske ťažkosti a vzdorovať hrozivým prognózam o jeho ekonomike a domácej stabilite. V roku 2021 alžírsky vývoz plynu - väčšinou prostredníctvom plynovodov s menšími množstvami v skvapalnenom zemnom plyne - do Európy dosiahol 55,2 mld. m³, čo je viac ako 38,2 mld. m³ v roku 2020 a 43 mld. m³ rok predtým. Hlavnou výzvou Alžírka pri zvyšovaní vývozu je však ťažobná kapacita. Podľa Oxford Energy sa od roku 2013 do roku 2018 domáca spotreba zvýšila približne o 10 % a do roku 2028 sa predpokladá nárast o ďalších 50 %.

Vláda by síce mohla časť domácich potrieb kompenzovať obnoviteľnou energiou, aby uvoľnila plyn na vývoz, ale **Alžírsko zatiaľ do obnoviteľnej energie nijako významne neinvestovalo. Úsilie o diverzifikáciu alžírskoho uhľovodíkového priemyslu čelí dvom kľúčovým výzvam.** Prvou je, že alžírsky uhľovodíkový sektor je stále dostatočne lukratívny, takže iné odvetvia mu jednoducho nemôžu konkurovať. Druhým problémom je, že investičný potenciál Alžírska sa znížil, keďže dostupný kapitál krajiny sa znížil v dôsledku vysokých domácich výdavkov - prevažne na sociálne programy - a trvalo nižších cien ropy počas väčšiny posledného desaťročia, bez ohľadu na nedávny nárast. Spoločnosť Sonatrach, ktorá spravuje leví podiel ťažby plynu a ropy v Alžírsku, zároveň už roky zápasí s obmedzenými investíciami a je poznačená obvineniami z korupcie. Hoci sa vláda snažila riešiť niektoré obmedzenia trhu prostredníctvom nedávneho zákona o uhľovodíkoch prijatého v roku 2020 a nového štvorročného investičného balíka v hodnote 40 miliárd USD zameraného na prieskum a ťažbu ropy a plynu, stále nie je jasné, či zahraniční investori považujú trh ešte za dostatočne atraktívny.

Ďalšie zvýšenie dodávok plynu z Alžírska - prinajmenšom v nejakom podstatnom množstve - si bude vyžadovať zvýšenie produkcie ťažobných polí, ktoré by vzhľadom na nárast zaznamenaný v posledných rokoch mohli ťažiť na maximálnej alebo takmer maximálnej kapacite. V opačnom prípade Alžírsko čakajú roky investícií do prieskumu a novej ťažby. Pokiaľ ide o potenciál nekonvenčného plynu alebo plynu z bridlíc, podľa niektorých odhadov predstavujú alžírskе zásoby bridlicového plynu približne 20 000 miliárd m³, čo je dobrá dlhodobá perspektíva, ale nie niečo, čo by sa dalo včas využiť na ovplyvnenie súčasnej štruktúry dodávok plynu do Európy. Rozvoj týchto zásob si však bude vyžadovať zásadnú revíziu investičného rámca odvetvia a širšiu politickú, hospodársku a priemyselnú víziu, ktorá doteraz chýbala.

Medzitým Alžírsko okrem svojich vlastných zásob oživuje plány na vybudovanie transsaharského plynovodu, ktorý by uľahčil prepravu afrického plynu do Európy. Alžírsko a Maroko navrhli súboj plynovodov na prepojenie nigérijského plynu s Európou. Pre Alžírsko by to mohla byť dlhodobá príležitosť zohrávať vedúcu úlohu pri podpore prepojenia Afriky s Európou a ďalšími krajinami. Tieto projekty však čelia značným výzvam vzhľadom na vzdialenosť, ťažkosť pri dosahovaní individuálnych dohôd s tranzitnými krajinami, neistotu týchto rozsiahlych území a samotný rozsah potrebných investícií. Napriek tomu sa Maroko aj Alžírsko naďalej usilujú o realizáciu týchto plánov; napriek skutočným problémom vidia tieto dve krajiny príležitosť v tom, čo sa doteraz nemuselo zdať ako životaschopná cesta na prepravu afrického plynu do Európy.

Energetika, nerastné suroviny

Prvý komerčný ropný objav v Alžírsku sa stal v roku 1956 v provincii Edjelleh (wilaja Illizi), na ktorý takmer okamžite nasledoval objav ropného poľa v Hassi Messaoud (wilaja Ouargla). Samotná produkcia začala v roku 1958.

Sektor uhľovodíkov sa podieľa 40% na tvorbe HDP Alžírska a generuje 94% zahraničných príjmov krajiny. Z celosvetového hľadiska sa DZ nachádza na 16. priečke najväčších zásob ropy, 10. priečke najväčších zásob zemného plynu a 3. priečke zásob bridlicového plynu. 80% všetkej produkcie zastrešuje štátna spoločnosť Sonatrach, zvyšných 20% patrí International Oil Companies (IOCs).

Alžírsku citeľne chýba priemysel, ktorý by spracovával energetické suroviny. Z tohto dôvodu Sonatrach priebežne rozširuje existujúce dohody o spolupráci. Príkladom je rozšírená dohoda so skupinou Total o výstavbe petrochemického komplexu globálnych rozmerov na výrobu polypropylénu so sídlom Arzew (blízko Mostaganem). Sonatrach zároveň podpísal dohodu s talianskou skupinou Eni a irackými partnermi o prieskumoch rozšírenej produkcie a s ďalšími partnermi rokuje aj o projektoch na krakovanie etánu, LPG, metanolu a derivátov, syntetického kaučuku a pneumatík.

Tieto aktivity štátnej ropnej spoločnosti Sonatrach (a zároveň najväčšieho národného zamestnávateľa – 120 000 zamestnancov) súvisia s realizáciou **rozsiahleho investičného plánu** (73 mld. USD) **do roku 2020**, ktorý sa zameriava na prieskum a ťažbu ropy a zemného plynu a najmä na investície do petrochémie s **cieľom znížiť výdavky na dovoz ropných produktov, vrátane pohonných hmôt**, na ktoré v Alžírsko vynakladá ročne 2 - 3 mld. USD. V roku 2017 sa začala výstavba 4 nových rafinérií (v horizonte roka 2025) so spracovaním surovej ropy v mieste, ktorá by po dosiahnutí palivovej sebestačnosti (odhadovane od roka 2020) mala umožniť aj vývoz týchto produktov do zahraničia.

S cieľom zabezpečiť dodávky dostatočného množstva pohonných hmôt do Alžírska, kde **rapídne rastie trh s osobnými automobilmi** oznámila skupina Sonatrach v máji 2018 **akvizíciu sicílskej rafinérie Augusta** a troch ďalších **ropných terminálov v IT**.

Domáca spotreba elektriny sa v Alžírsku neustále zvyšuje, pričom **dopyt rastie od roku 2010 o 20% ročne**. V súčasnosti je však uspokojovaná prioritne z domácej ťažby zemného plynu. Vláda DZ preto plánuje zaviesť rozsiahle využívanie obnoviteľných zdrojov energie, čo jej umožní alokovať väčší objem zemného plynu na zahraničných trhoch a financovať tak národné hospodárstvo. Národný program obnoviteľnej energie a energetickej účinnosti si do roku 2030 vytýčil **cieľ zabezpečenia 40% domácej spotreby z obnoviteľných zdrojov**. Vďaka slnečnému podnebiu Alžírska sa **dôraz kladie na solárnu energiu**, ktorej potenciál ďaleko presahuje potenciál vetra, biomasy, geotermálnej energie alebo vodnej energie. Na novom energetickom mixe DZ by sa tak solárna energia mala podieľať 37% a zvyšné 3% doplnia veterné elektrárne.

Pre účely budovania kapacít v sektore obnoviteľných zdrojov energie **vláda DZ pravidelne vyhlasuje tendre/verejné obstarávania**, ktoré sú otvorené aj spoluúčasti zahraničných partnerov na stránke Komisie pre reguláciu elektriny a plynu (CREG)².

Ťažobný priemysel

Okrem ropy a zemného plynu má Alžírsko veľké zásoby zlata a diamantov, ale rovnako i značné zásoby kvalitnej železnej rudy, fosfátov, olova, zinku a ďalších kovov. Táto oblasť bola v minulých rokoch dosť zanedbávaná, preto sa alžírsko strana snaží o intenzívny rozvoj ťažobného priemyslu za pomoci zahraničných spoločností.

Stavebníctvo

V ostatných rokoch možno v Alžírsku zaznamenať veľkú stavebnú aktivitu, vďaka čomu sa realitný sektor podieľa na tvorbe HDP až 14%. Dôvodom je pretrvávajúci nedostatok bytov. Jedným z predpokladov, ako zaistiť bytovú výstavbu s minimálnym zaťažením štátneho rozpočtu, je rozvoj súkromných podnikateľských subjektov v tomto sektore priemyslu, preto vláda pristúpila k čiastočnej privatizácii veľkých štátnych stavebných spoločností, ktoré sa stali motorom tohto odvetvia. Zo zahraničných spoločností pôsobiacich v DZ sú najaktívnejšie čínske firmy, ktoré úspešne konkurujú domácim spoločnostiam a podarilo sa im získať značný podiel na alžírskom trhu. Uspokojenie dopytu po bývaní sprevádzajú aj ďalšie kroky vlády v oblasti finančného sektora, ako napr. prijatie zákona o poskytovaní hypotekárnych úverov alebo skrátené lehoty na poskytnutie stavebného povolenia.

Pol'nohospodárstvo

Alžírsko je rozlohou **2. najväčšia krajina Afrického kontinentu a 10. na svete**. Až 80% plochy tvorí púšť. Projekt zalesňovania zo 70-tych rokov, ktorý zahŕňal výsadbu nových lesov v dĺžke 1500 km, nebol úspešný. Okrem častých letných požiarov bol les systematicky

² <https://www.creg.dz/>

vyrubovaný teroristami (na účely úkrytu). Zalesnený povrch tak tvorí iba 1% územia. DZ sa napriek tomu radí medzi **popredných producentov korku na svetových trhoch**.

Vzhľadom na plochu DZ zostáva potenciál poľnohospodárstva obrovský a hlavne nevyužitý. **V súčasnosti sa obhospodaruje iba 5 mil. ha z celkovej poľnohospodárskej plochy 30 mil. ha.** Kvalita pôdy je pritom podľa štúdií Národnej únie alžírskych poľnohospodárov (UNPA) výrazne vyššia ako v okolí. Z plodín sa najviac pestujú obilniny (3,243 mil. ha), ďalej citrusy, kôstkové ovocie, zelenina, zemiaky, hrozno, figy, olivy, datle a iné. Živočíšna výroba sa zameriava na chov dobytka, hydiny, oviec, kôz a tiav, ktorý sa sústreďuje do južných oblastí krajiny.

Sektor poľnohospodárstva je **druhým najvýznamnejším priemyslom krajiny** (po sektore uhľovodíkov), ktorý **priamo aj nepriamo zamestnáva 140 000 zamestnancov** v 30 000-35 000 priemyselných spoločnostiach, z toho 95% tvorí súkromný sektor. Napriek tomu je **potravínová produkcia nedostatočná a sebestačnosť nízka** - až $\frac{3}{4}$ **domácej spotreby sa dováža**. S umiestnením dovozu potravín na 4. národnej priečke všetkých dovážaných tovarov (v objeme 8,573 mld. USD v r. 2018) je **DZ najväčším dovozcom potravinových produktov na Africkom kontinente**.

Poľnohospodárstvo tvorí 12 % HDP a zamestnáva 9,7 % pracujúceho obyvateľstva (Svetová banka, 2019). Hlavnými plodinami sú pšenica, jačmeň, ovos, citrusové plody, hrozno, olivy, tabak a datle. Alžírsko produkuje veľké množstvo korku a je významným producentom hospodárskych zvierat.

Zdá sa, že kríza spôsobená pandémiou nemala negatívny vplyv na primárny sektor. Alžírski vládni predstavitelia uvádzajú, že Alžírsko má dostatočné zásoby potravín na pokrytie domáceho dopytu po potravinách do začiatku roka 2021. Dopyt po potravinách sa však zvýšil v prípade krupice a múky, najmä od začiatku epidémie Covid-19.

Alžírskaya domácnosť minie v priemere 45% svojich prostriedkov na potraviny. Medzi najviac dovážané potravinárske výrobky patrili v roku 2017 obilniny, krupica a múka (32,87%; 2,8 mld. USD), mlieko a mliečne výrobky (16,71%; 1,4 mld. USD), cukor a cukrovinky (12,26%; 1,0 mld. USD) a sušená zelenina a iné (5,34%; 0,5 mld. USD). **Celosvetovo je DZ 3. najväčším dovozcom mlieka a mliečnych výrobkov.** Významná je aj **spotreba sušienok** (2,5 kg/rok/obyvateľ) a **nealkoholických nápojov** (47l/rok/obyvateľ).

Vláda DZ však presadzuje stratégiu kontroly dovozu s cieľom chrániť domácu výrobu. V roku 2018 bol zavedený zákaz dovozu na 877 kategórií výrobkov, z toho 622 poľnohospodárskych, ktorý v roku 2019 nahradilo **dočasné dodatočné ochranné clo** (tzv. [DAPS](#)).

Rozvoj poľnohospodárstva a vidieka, zvýšenie sebestačnosti a podpora exportu dlhodobo patrí medzi priority vlády DZ. Na tento účel ešte bývalá vláda vypracovala **Národný plán rozvoja poľnohospodárskeho priemyslu na roky 2015-2020** a vyčlenila **20 mld. USD**. Reakciu na národný plán a finančnú podporu boli vytvorené 4 agropoly, 500 podnikov agropotravinárskeho priemyslu, podiel sektora na tvorbe HDP sa zvýšil na 50%-60% (okrem uhľovodíkov; údaj za r. 2016) a obrat sektora tvorí 40% obratu národného priemyslu.

Podľa vyjadrení odborníkov v súčasnosti sú **aktívne predovšetkým dva klastre – nápojový klaster Soummam a integrovaný poľnohospodársko-priemyselný klaster PAI** v meste Setif, ktorý sa špecializuje na odvetvie mlieka. Klastre boli založené v r. 2012 za podpory Ministerstva poľnohospodárstva DZ a Svetovej banky. Vo všeobecnosti je vytváranie kolektívnych organizácií v podnikateľskej sieti chýlostivý a náročný proces s vysokým rizikom neúspechu, o čom svedčí niekoľko nedokončených projektov tohto druhu. Mnohé poľnohospodárske družstvá sú zaťažené úvermi a podpora vlády v podobe daňových a odvodových úľav často zostáva bez praktickej realizácie.

Na druhej strane sa **odborníci zhodujú na vysokom potenciáli klastrov**, a to nielen v DZ, ale najmä na území Magrebu. V tomto kontexte sa významne angažuje **poľnohospodárska univerzita DZ v meste Mascara**, ktorá pripravuje plán rozvoja založený na princípe užitočného výskumu úzko prepojeného s dynamikou a potrebami poľnohospodárskeho

sektora krajiny a regiónu a zameraný na kvalitu a nie kvantitu produkcie. Kvalita však vyžaduje zapojenie všetkých zainteresovaných strán od poľnohospodárov, cez spracovateľov surovín, balenie a umiestňovanie finálnych produktov na trhu, a preto sa dá očakávať vznik nových agropolov.

Vážnym problémom DZ zostáva zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou. Aktuálne sa preto vláda a profesionálna obec zaujíma o **nové technologické riešenia hospodárenia s vodou a zavlažovania.** **Nový program vodného hospodárstva by umožnil vyprodukovať 80% národnej spotreby obilnín a mlieka, pokryť 3 roky dovozu týchto tovarov** a ušetriť 650 mil. USD ročne na dovoze sušeného mlieka. Vláda preto v rámci rozpočtu 2018 vyčleneného pre vodné hospodárstvo plánuje zrealizovať 32 nových zavlažovaných obvodov pre 232 000 ha pôdy.

Na účel prilákania investícií sa usporadúvajú rôzne **medzinárodné konferencie ale aj veľtrhy** ako napr. [SIMA-SIPSA](#), [AGRIPRO EXPO](#) alebo [DJAZAGRO](#).

Z pohľadu ministra hospodárstva Said-a Djellab-a (ktorý zotrval vo funkcii aj po demisii prezidenta A. Bouteflika) dosiahlo Alžírsko v oblasti poľnohospodárstva značný pokrok, a to tak v objeme, ako aj v kvalite a dodržiavaní štandardov a požiadaviek medzinárodných trhov. Vládnou víziou je **orientovať poľnohospodárstvo na intenzívne modely**, najmä v sektore obilnín, a rozvíjať moderné poľnohospodárske komplexy. Vláda sa rozhodla **uľahčiť využívanie poľnohospodárskej pôdy** vo vlastníctve štátu v podobe partnerstiev medzi verejnými a súkromnými investormi, len súkromnými investormi alebo zahraničným investorom s alžírskym partnerom. Podľa odhadov využitie a zlepšenie tejto pôdy pomôže zvýšiť celkovú ornú pôdu v krajine na 9 miliónov hektárov do roku 2020. Navyše, intenzívnejší export poľnohospodárskych výrobkov DZ do Európy bude možné podľa ministra dosiahnuť aj vďaka 2-3 úrodám niektorých druhov ovocia a zeleniny v priaznivých klimatických podmienkach špeciálnych fariem v Sahare.

Zvýšený objem produkcie si v súčasnosti vyžaduje **investície do logistiky**, konkrétne do kapacít na spracovanie, balenie a konzervovanie ovocia a zeleniny. Cieľom je, aby lepšia funkčnosť distribučných kanálov poľnohospodárskych výrobkov vyvolala pozitívnu transformáciu všetkých hodnotových reťazcov sektora poľnohospodárstva.

Vodné hospodárstvo

Nedostatok pitnej a úžitkovej vody sa okrem poľnohospodárstva vzťahuje aj na husto obývané mestá na severe krajiny. Podľa súčasných odhadov sa 250 km vodovodného potrubia nachádza v havarijnom stave. Na základe rozhodnutia ešte bývalého predsedu vlády DZ sa preto pre rok 2018 vyčlenil **samostatný** (dlho zmrazený) **rozpočet pre vodné hospodárstvo** (800 mil. USD) a zaviedla sa 16% daň z priemyselne využívanej vody pre Národný fond vody. Zvýšenie rozpočtu by tak malo pomôcť oživiť program výstavby 26 priehrad, 12 000 km nových prívodov pitnej vody, 17 čistiarní vody, renovácie 8000 km vodovodných potrubí, 60 čistiarní odpadových vôd alebo zádržných jám, 6000 km nových kanalizačných kolektorov a ďalšie.

Navyše, Ministerstvo vodných zdrojov DZ oznámilo zámer **spustenia dvoch nových projektov** v roku 2018 zameraných na **zariadenia na odsolovanie morskej vody** s objemom 300 000 m³/deň, ktoré sa nachádzajú v Zeralde, predmestí Alžíra a Tarf neďaleko Annaba. Obe továrne budú spadať do kategórie zmlúv BOT (build, operate and transfer: výstavba, prevádzka a prevod na verejné orgány).

Vodohospodárske služby v DZ od r. 2006 zabezpečuje **štátna akciová spoločnosť SEAL**, ktorej 70% akcií vlastní Algérienne des Eaux a 30% Národný úrad sanitácie (ONA). Jej úlohou je zabezpečovanie a zásobovanie pitnou vodou wilayas Alžíru a Tipas, zber a čistenie odpadových vôd týchto obvodov. Svoje služby poskytuje 680 000 zákazníkom (t.j. 3,8 milióna obyvateľov - domácnosti, úrady, podniky, priemyselné a turistické lokality) a na tento účel zamestnáva viac ako 6 000 pracovníkov. Hlavnou úlohou SEAL je bezodkladná modernizácia služieb (voda, sanitácia) na úroveň medzinárodných štandardov, ako aj

posilnenie miestnych tímov verejného sektora vďaka transferu know-how zo spoločnosti SUEZ Environnement.

V roku 2018 sa národný vodárenský podnik zaviazal obnoviť vybrané distribučné siete pitnej vody a evakuačné siete, posilniť miestne opatrenia a zároveň zlepšiť kvalitu služieb nad rámec vytvorenia výborov na kontrolu vody pitnej vody na úrovni wilayas a dairas, ako aj zvyšovať povedomie občanov o význame zníženia plytvania vodou a platenia zbytočných poplatkov za spotrebu vody.

Možnosti prezentácie vodohospodárskych riešení ponúka napr. veľtrh [SIEE POLLUTEC Algerie](#).

Bankový, finančný systém a poisťovníctvo

Finančná situácia štátu je v rozhodujúcej miere závislá na vývoji svetových cien ropy. Negatívny vplyv na príjmy štátnej pokladnice ma celkovo malý podiel daní, kombinovaný s ich nedôsledným vymáhaním a kontrolou. **Bankový a finančný sektor**, ktorého neuspokojivý stav je veľkou brzdou ekonomických reforiem, je jedným z najviac kritizovaných odvetví alžírskych ekonomiky. Reforma finančného a bankového systému sa preto stala jednou z hlavných priorít vlády.

V alžírskom bankovom sektore **dominujú verejné banky**, ktoré trpia vysokou mierou nesplácaných úverov štátnym podnikom. **Z 20 bánk pôsobiacich v Alžírsku si leví podiel na trhu udržiava šesť verejných bánk.**

Bankový systém je ovládaný štátom, ktorý zároveň dohliada na všetky zahraničné finančné transakcie (počnúc novembrom 1967). Bankový dohľad vykonáva Conseil de la monnaie et du credit (Menová a úverová rada) a Banque d'Algerie (Centrálna banka), ktorá vznikla 1. januára 1963. Podmienky pre vykonávanie bankovej činnosti sú stanovené zákonom o mene a úveroch z r. 1990, pričom základným pravidlom, aby banka získala povolenie k vykonávaniu bankových operácií je dodržanie pomeru platobnej schopnosti vo výške 8%.

Bankový systém okrem centrálnej banky (Banque d'Algérie) tvoria štátne banky, súkromné komerčné banky, zahraničné banky a ich pobočky. Zo zahraničných bánk sú v Alžírsku najviac zastúpené francúzske banky (Société Générale, BNP Paribas a Natexis Banques Populaires) s cieľom podporovať najmä aktivity francúzskych exportérov. Zoznam všetkých bánk je uvedený na stránke centrálnej banky [Banque d'Algerie](#).

Medzi hlavné poisťovne v Alžírsku patrí Société Nationale d'Assurance, Compagnie Algérienne des Assurances, Compagnie Algérienne d'Assurance et de Réassurance a Compagnie Internationale d'Assurance et de Reassurance. Všetky informácie o poisťovniach sú uvedené na stránke [Conseil National des Assurances](#).

Alžírška centrálna banka voči dovozcom uplatňuje princíp zvaný domiciliation - detailné preverovanie kredibility a solvetnosti dovozcu, jeho väzby s jeho alžírskymi klientmi a pod. Celý proces trvá približne 3 mesiace a v širšom zmysle ide o prevenciu pred devízovými únikmi z Alžírsku, kedy v minulosti rad miestnych obchodníkov masívne vyvádzal svoj kapitál, čo je jeden z faktorov, ktorý krajinu priviedol do ekonomickej krízy. Počas politicky nestabilného roku 2019 dochádzalo k častým problémom s preplatením úverov a uskutočňovaním medzinárodných transakcií na strane alžírskych bánk, čím sa porušuje medzinárodný bankový systém.

Reforma správy bankového sektora

V rámci prípravy rozpočtového zákona na rok 2020 (ŠR) sa vláda pochopiteľne nemohla nezastaviť nad otázkou reforiem vážne nefunkčného bankového systému, ktoré je často mediálne prepieranou témou. Reforma správy alžírskych štátnych bánk predpokladá profesionalizáciu Správnej rady štátnych bánk. Do tej pribudne nezávislý expert vybraný na

základe objektívnych kvalifikačných kritérií a znalosti finančného prostredia. Výberové konania budú uverejnené v priebehu roka 2020. Nezávislý člen správnej rady má podľa návrhu zlepšiť internú kontrolu, zabezpečiť princípy transparentnosti, lepšie definovať úlohy v bankovej inštitúcii, ale predovšetkým prinútiť riaditeľa bánk k iniciatíve a podnikaniu.

Tiež sa navrhuje rozdelenie úloh správnej rady a generálneho riaditeľa (CEO), ktorý bude zodpovedný len za operatívny manažment banky. V neposlednom rade sa navrhuje tiež zavedenie systému kontroly verejných financií s dôrazom na transparentnosť. Všetky opatrenia sú navrhované v súlade so strategickou reformou bankového sektora ako celku, ktorá rozhodne vyžaduje digitalizáciu, a aj tak často spomínané rozšírenie ponuky pôžičiek a ďalších finančných produktov. V tomto kontexte budú od teraz prebiehať častejšie konzultácie medzi ministerstvom financií, CB Alžírsk a Asociáciou bánk a finančných inštitúcií (ABEF), ktoré sú poverené úlohou spracovať detailné plány realizácie reforiem.

Služby

Terciárny sektor sa v roku 2019 podieľa na HDP takmer 46 % a zamestnáva 59,6 % pracujúcich. Hlavný podiel na službách má obchod, doprava a spoje. Potenciál cestovného ruchu bol dlhodobo zanedbávaný a najmä limitovaný bezpečnostnou situáciou.

V súvislosti s pretrvávajúcou ochranou alžírskeho trhu pred masívnym dovozom ojazdených (a často veľmi zastaraných) vozidiel vláda DZ zvažuje uvoľniť zákaz v prospech jazdených vozidiel, ktoré nie sú staršie ako 3 roky, pričom rozhodnutie by malo byť známe v priebehu júla 2019.

Infraštruktúra (železničná sieť, cestná sieť, námorná doprava a prístavy, letecká doprava)

Alžírsko má rozsiahlu **železničnú sieť** s pokrytím približne 4 300 km. Vedenie alžírskych železníc ju plánovalo rozšíriť na 10 500 km ešte do roku 2015, avšak chýbajúcich 6 200 km je stále vo výstavbe. S rozvojom a rekonštrukciou železničnej dopravy súvisí **potreba lokomotív, železničných vagónov, signalizácie a telekomunikačných prostriedkov**. V rámci koľajovej dopravy bolo v roku 2011 v hlavnom meste Alžír uvedené do prevádzky (zatiaľ jediné) metro s dĺžkou trasy 13,5 km, ktorého rozšírenie o 4 trasy na celkový dosah 21,3 km je momentálne vo výstavbe. Sieť dopĺňajú električky v 4 najvýznamnejších mestách (Alžír, Orán, Constantine, Sidi Bel Abbés) s desiatkami rozpracovaných projektov.

Cestná doprava využíva približne 133 741 km ciest a diaľnic³. Hlavnú os cestnej siete tvorí diaľnica Východ-Západ (Est-Ouest) dlhá 1 145 km, ktorej výstavba na niektorých úsekoch stále prebieha, a to napriek začiatku stavebných prác v 90-tych rokoch vďaka úverom na rozvoj krajiny. Kým zo štátneho rozpočtu bola časť financovaná v roku 2005, zvyšné časti boli pridelené čínskym a japonským konzorciám (CITIC-CRCC a COJAAL). Zdĺhavá realizácia je predmetom kritiky, vrátane podozrení z korupcie. Výstavba diaľnice na horských plošinách (viac ako 10 000 km ciest) sa začala s oneskorením 2 rokov v roku 2014. Ďalšou významnou spojniciou je Transsaharská cesta, ktorá prechádza cez Alžírsko až k nigérijskej hranici s pokrytím asfaltom na takmer 100% úseku. Pre programové obdobie rokov 2015-2019 bol stanovený cieľ obnoviť/zmodernizovať/dostavať úsek 22 000 km. Súčasťou prác bude dovybavenie diaľnice Východ-Západ označeniami, oddychovými plochami, mýtami a pod. Ambíciou vlády DZ je **vybudovať 5 500 km diaľnic do roku 2025. Alžírsko je v kategórii automobilovej dopravy 4. najnebezpečnejšou krajinou na svete.**

Pre **námornú dopravu** je k dispozícii 45 prístavov, z toho je 11 zmiešaných obchodných prístavov (obchod, rybolov, ropu a zemný plyn) v mestách ako Alžír, Oran, Béjaia, Skikda, Jilil a Annaba a i., 31 prístavov pre rybárske lode, 2 špecializované prístavy pre ropu a zemný plyn (Skikda Est, Béthioua) a 1 prístav pre vodné športy.

³ Informácia Ministerstva verejných prác a dopravy z 18. septembra 2017

Letecká doprava v Alžírsku s počtom 35 letísk, z toho 13 medzinárodnými, patrí k najintenzívnejším na africkom kontinente. Najväčšie medzinárodné letiská sú v Alžíri, Orane, Annabe a v Constantine. V júni 2019 by mal byť inaugurovaný nový terminál (T4) na letisku Alger-Houari Boumediene, čo umožní takmer zvýšiť kapacitu odbavených cestujúcich z 12 miliónov na 16 (max. 22) miliónov. Letisko je obsluhované takmer dvadsiatkou leteckých spoločností ako napr. Air France, Aigle Azur, Alitalia, Iberia, British Airways, Vueling, Lufthansa a i. vrátane Turkish Airlines, Royal Jordanian, Emirates Airlines, Qatar Airlines a domácej Air Algérie. V najbližšom období by mala pribudnúť aj kanadská spoločnosť Air Canada. Nový terminál bol postavený tak, aby jeho prevádzka minimalizovala záťaž pre životné prostredie – prívody denného svetla, klimatizácia iba na úrovni pohybu cestujúcich, zachytávanie dažďovej vody na zavlažovanie zelene. Zároveň je napojený na existujúcu sieť železničnej dopravy. Podľa Prevádzkovej spoločnosti letiskových služieb a infraštruktúr (SGSIA) zároveň spĺňa vysoký stupeň bezpečnosti s nasadením 700 policajtov 24 hodín denne. Terminál „Hadj a Omra“ bude časom úplne zlikvidovaný a **nahradený novým terminálom** na južnej strane letiska, ktorého **stavebné práce začnú v roku 2028**. V tejto súvislosti Ministerstvo verejných prác a dopravy DZ pracuje na projektoch prepojenosti letiska s metrom a výstavby 4-hviezdičkového hotela v tesnej blízkosti letiska.

Malé a stredné podniky

S cieľom podporiť malé a stredné podniky (MSP) prijal parlament v decembri 2016 zákon, ktorý rozširuje definíciu MSP, ktoré podľa vládnych údajov tvoria približne 95% všetkých podnikov, čím vytvoril prístup väčšiemu počtu podnikov k prípadnej vládnej podpore. Ako vyplýva zo zákona, nový limit ročného obratu MSP sa zvýšil z 2 mld. DZD (cca 17,2 mil. EUR) na 4 mld. DZD (cca 34,5 mil. EUR) a základné imanie z 500 mil. DZD na 1 mld. DZD.

Alžírsku vláda sa však snaží prijímať aj ďalšie opatrenia napr. v podobe finančných stimulov pre MSP a oslobodenia od dane z príjmov až na päť rokov spoločnostiam s ročným hrubým obratom menej ako 600 tis. AD (5 168 EUR), ako aj nezamestnaným absolventom vysokých škôl, ktorí poskytujú nekomerčné služby s ročným obratom nižším ako 300 tis. AD (2 586 EUR).

Trh práce

Po rozšírení pandémie Covid-19 prijala alžírsku vládu množstvo opatrení v oblasti zdravotnej a sociálnej ochrany. Ropný sektor bol najviac postihnutý krízou Covid-19. Výrobný sektor bol tiež vážne postihnutý v dôsledku dočasného zatvorenia závodov, výluky pracovníkov a ochromenia domácich a medzinárodných dodávateľských reťazcov. Dopyt klesol najmä v kľúčových odvetviach, ako je automobilový a textilný priemysel.

Cestovný ruch

Vláda DZ plánuje zintenzívniť podporu cestovného ruchu tak, aby zodpovedala jeho potenciálu a jeho aktívam. Národný cestovný ruch by sa podobne ako v prípade Maroka alebo Tuniska mohol stať jedným z motorov trvalo udržateľného rozvoja a hospodárskeho rastu. Alžírsko s viac ako **1600 km pobrežia Stredozemného mora**, významnými kultúrnymi a historickými pamiatkami a pozoruhodnou púštnou krajinou Sahary má už dlho značný potenciál v oblasti cestovného ruchu. **Napriek tomu má tento sektor stále malý podiel na HDP, ktorý koronakrízou ešte utrpel.**

Tento cieľ je súčasťou všeobecnej politiky územného plánovania, ktorá vyústila do prijatia strategického referenčného rámca a vízie na rok 2030 prostredníctvom implementácie **národného systému územného plánovania (SNAT 2030)**. Snahou je zabezpečiť rovnováhu umiestnenia obyvateľstva a činností v celej krajine a zvýšiť tak atraktivnosť jednotlivých teritórií.

Hlavný plán rozvoja cestovného ruchu (SDAT) je neoddeliteľnou súčasťou SNAT 2030 a je strategickým referenčným rámcom pre politiku cestovného ruchu v Alžírsku medzi hlavné ciele ktorej patrí:

- zhodnotenie Alžírska ako turistickej destinácie
- implementácia plánu kvality cestovného ruchu
- vývoj a rast ponuky investovaním do centier a turistických dedín excelentnosti
- plán verejno-súkromného partnerstva na posilnenie reťazca cestovného ruchu
- mobilizácia rôznych zdrojov financovania

Odvetvia, ktoré sa v tejto súvislosti budú rozvíjať sú najmä:

- hotely, reštaurácie, rezorty
- termálne kúpele
- pobrežný cestovný ruch
- cestovný ruch v horách
- cestovného ruchu na Sahare
- rozvoj a diverzifikácia produktov cestovného ruchu
- vývoj kvality, značky a označovania kvality

d) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

Alžírsko je členom väčšiny najdôležitejších medzinárodných organizácií a signatárom medzinárodných dohovorov ako:

- Liga arabských štátov,
- Organizácia africkej jednoty,
- Zväz arabského Maghrebu – od r. 1989; členmi sú tiež Maroko, Tunisko, Líbya a Mauretánia a cieľom vytvoriť oblasť voľného obchodu, colnú úniu a spoločný trh
- Dohovor o medzinárodnej preprave tovaru na podklade karnetov TIR (Dohovor TIR) tranzitné postupy založené na tomto dohovore sa v súčasnosti neuplatňujú
- Colný dohovor o colnom vyhlásení A.T.A. Karnet pre dočasné prijímanie tovaru (Dohovor A.T.A.)
- Medzinárodný dohovor o harmonizovanom systéme opisu a číselného označovania tovaru (dohovor o HS)
- Medzinárodný dohovor o zjednodušení a zosúladení colných postupov (v znení zmien a doplnení) (revidovaný Kjótsky dohovor)
- Organizácia Arabských krajín vyvážajúcich ropu (OAPEC)
- Organizácia krajín vyvážajúcich ropu (OPEC)
- Svetová colná organizácia (WCO)
- Svetová obchodná organizácia (WTO) - štatút pozorovateľa
- Barcelonská deklarácia - cieľom bolo stredomorské partnerstvo, s potenciálnym vyústením do euro-stredomorskej oblasti voľného obchodu

V apríli 1998 bolo Alžírsko zvolené podpredsedom komisie OSN pre odzbrojenie.

Najvýznamnejším partnerom Alžírska je EÚ, s ktorou už v roku 1977 uzavrelo dohodu o spolupráci, ktorá poskytla Alžírsku okrem iného, preferenčný režim pri vývoze do krajín EU. Od r. 2005 platí Asociačná dohoda, ktorá vymedzuje základný rámec bilaterálnych vzťahov, vrátane obchodných.

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľská legislatíva

Daňový systém

Daňový systém stanovuje dane pre fyzické i právnické osoby. Hlavná daň pre fyzické osoby je daň z príjmu, ktorá je progresívna podľa jednotlivých pásiem ročného príjmu nasledovne:

Pásmo v DZD	Daňová sadzba v DZD
100-300 mil.	100
300-500 mil	250
500-700 mil.	350
viac ako 700 mil	500

Zdroj: Direction Générale des Impôts

Na zahraničné spoločnosti sa vzťahuje niekoľko daní v závislosti od sídla na území Alžírsku a v závislosti od typu spoločnosti:

- Zahraničné spoločnosti so sídlom v Alžírsku
 - Právnická osoba
 - Daň zo zisku z podnikania (IBS)
 - Dane z odbornej činnosti (TAP)
 - Daň z nehnuteľností (TF)
 - Daň z pridanej hodnoty (TVA)
 - Fyzická osoba alebo partnerská spoločnosť
 - Daň z celkových príjmov (IRG)
 - Daň z odbornej činnosti (TAP)
 - Daň z nehnuteľností (TF)
 - Daň z pridanej hodnoty (TVA)
- Zahraničné spoločnosti bez sídla v Alžírsku
 - Právnická osoba
 - Daň z firemných ziskov (IBS)
 - Fyzická osoba alebo partnerská spoločnosť
 - Daň z celkových ziskov (IRG) v kategórii podnikových ziskov

Jednotná paušálna daň (IFU) sa vzťahuje na ročný obrat do 30 mil. DZD so sadzbou **5% z príjmov za výrobu a predaj tovarov, 12% z príjmov z ostatných činností**, pričom v prípade nových MSP alebo podnikateľov v oblasti recyklácie papiera a iného odpadu sa uplatňuje degresívna odpočítateľná položka v priebehu 3 rokov (70%-50%-25%).

Daň zo zisku z podnikania (IBS) sa vzťahuje na ročný obrat, ktorý dosiahne alebo prekročí 30 mil. DZD a rozdeľuje sa podľa charakteru činnosti, pričom pri výrobe tovarov sa uplatňuje sadzba 19%, pri stavebníctve, verejných prácach, hydraulike, turistickej činnosti (okrem cestovných agentúr) a **pri využívaní kúpeľov** sa uplatňuje **sadzba 23%**, pri **všetkých ostatných činnostiach je sadzba stanovená na 26%**.

Výnosy firiem **bez stálych obchodných priestorov v Alžírsku** sú zdaňované **zrážkovou daňou 24%**.

Odborná činnosť (TAP) je vo všeobecnosti zdaňovaná **sadzbou 2%**, môže však podľa charakteru činnosti variovať od 1%-3%.

Daň z celkových príjmov (IRG) má progresívny charakter:

Limity zdaniteľných príjmov	Sadzba dane
menej než 120 000 DZD	0%
120 001 DZD – 360 000 DZD	20%
360 001 DZD – 1 440 000 DZD	30%
viac než 1 440 000 DZD	35%

Zdroj: Direction Générale des Impôts

Vyplácanie podielov na zisku fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré **nemajú pobyt alebo sídlo v Alžírsku** sa zdaňuje **zrážkovou daňou 15%** (pri nekomerčných činnostiach 24%).

Príjmy z kapitálového majetku sa započítavajú do príjmov právnických a fyzických osôb a sú zdaňované rovnakými sadzbami. Zamestnávateľia odvádzajú za svojich zamestnancov daň (IRG) z hrubého príjmu a zamestnanci ďalších 9% na zdravotné a sociálne poistenie.

Nadalej platí **daň z príjmu z prenájmu**, ktorá pri **komerčných priestoroch** predstavuje **sadzbu 15% a pri súkromných 10%** a pri komunitných priestoroch je znížená na 7%. S cieľom podporiť verejné financie zvýhodňoval zákon o štátnom rozpočte na rok 2017 majiteľov štátnych dlhopisov so splatnosťou 3 alebo 5 rokov formou odpustenia daní z príjmov (IBS aj IRG) po dobu 5 rokov.

Z predaja tovaru a služieb sa uplatňuje **daň z pridanej hodnoty (TVA)**. Základná sadzba DPH bola zákonom o rozpočte na r. 2017 zvýšená zo 17% na **19%**, a **znížená sadzba dane** zo 7% na **9%**. DPH nepodliehajú domáci malí obchodníci, predajcovia na trhoviskách, kombajny vyrobené v Alžírsku a papier určený výlučne pre výrobu a tlač kníh. Tieto sadzby zostali **nezmenené aj pre rok 2019**. Celkový prehľad daní z pridanej hodnoty je dostupný na stránke [Ministerstva financií DZ](#).

V oblasti **spotrebných daní** sa od januára 2018 zvýšila daň z tabaku a cigariet a ropné produkty (benzín o 5 DZD a ropa o 2 DZD). Ide o **d'alšie zvýšenie** po navyšovaní z r. 2017, kedy sa vzťahovali aj na čerstvé banány, víno, pivo a iné alkoholické nápoje (+ 10%). Podobne aj v prípade vozidiel s motorom nad 2000 cm³ (vrátane všetkých terénnych vozidiel) a vodných skútrov.

Špeciálna daň bola zavedená v prípade zmlúv o **príprave alebo šírení reklamy na výroby, ktoré neboli vyrobené v mieste**, pričom sadzba dane predstavuje 10% z celej hodnoty zákazky. Nová daň sa vzťahuje na reklamné agentúry a médiá.

Zákon o rozpočte na rok 2017 zvýšil **sadzbu dane so spotreby plynu a elektriny** zo 7% na 17% pre všetkých spotrebiteľov. Okrem toho zavádza „daň z energetickej efektívnosti“, ktorá sa od 1. júla 2017 vzťahuje na všetky dovážané tovary určené pre spotrebu elektriny, plynu alebo ropných produktov. Na lokálnych výrobcov týchto výrobkov sa daň vzťahuje od 1. januára 2018. Zákon pritom určuje sadzbu dane podľa kategórie energetickej efektívnosti nasledovne: A++, A+, A = 5%, B = 20% a C = 30%.

Daň z nehnuteľností (TF) sa odvádzajú vo výške **5%** pri rozlohe do 500 m², **7%** v rozpätí od 500 m² do 1000 m² a nad 1000 m² je uplatňovaná daň vo výške **10%**. Výnimku tvorí poľnohospodárska pôda, ktorá je zdaňovaná sadzbou 3%. Daň sa vzťahuje na všetkých vlastníkov bez ohľadu na to, či je napr. budova opustená alebo využívaná.

Vo všeobecnosti platia všetci obyvatelia Alžírsku **miestnu daň** v rozpätí medzi 300 DZD a 2 400 DZD v závislosti od mesta a typu využívaných priestorov (obytné, obchodné ...). Táto daň je zahrnutá v účte za elektrinu a plyn spoločnosti Sonelgaz.

Podobne, aj v prípade **cestnej dane**, ktorá sa väčšinou pohybuje od 500 DZD do 18 000 DZD, sa jej výška vypočítava na základe typu (osobné auto, autobus,...), veku vozidla a počtu koní.

V prípade **výkonu podnikateľskej činnosti v južných wilajách** (Tindouf, Adrar, Tamanrasset, Illizi) je možnosť dosiahnuť až **50% úľavu od viacerých daní**, s výnimkou

činnosti v sektore uhľovodíkov (okrem distribúcie a komercializácie ropných a plynových produktov).

V zmysle zákona o rozpočte na rok 2018 bola zavedená **nová daň z bankového domicilu** na účely dovozu, a to vo výške 1% z hodnoty dovozu vyššej ako 100 000 DZD.

S cieľom zvyšovania ochrany životného prostredia bola **zvýšená daň z akejkoľvek znečisťujúcej činnosti, z priemyselných vôd, použitých olejov a plastových tašiek.**

Pre rok 2019 neboli zavedené žiadne nové dane. Praktický prehľad daní a odvodov na rok 2019 je uvedený v príručke⁴ Ministerstva financií DZ.

Odvodový systém

V Alžírsku platí **minimálna mzda** (Salaire National Minimum Garanti, SNMG) vo výške **18 000 DZD (cca 128 EUR)/mesiac** pri 40 hodinovom pracovnom týždni (pozn.: výška min. mzdy je konštantná od 1.1.2012). Priemerný plat technického inžiniera predstavuje približne 100 000 DZD (cca 715 EUR)/mesiac.

	Odvody zamestnávateľa	Odvody zamestnanca	Na ťarchu fondov sociálnej práce	Spolu
Sociálne poistenie (choroba, materstvo, invalidita a smrť)	11,5%	1,5%	-	13%
Pracovný úraz a choroby z povolania	1,25%	-	-	1,25%
Dôchodok	11%	6,7%	-	17,75%
Poistenie v nezamest.	1%**	0,5%	-	1,5%
Predčasný odchod do dôchodku	0,25%	0,25%	-	0,5%
Sociálne ubytovanie	-	-	0,5%	0,5%
Celkom	25%	9%	0,5%	34,5%

Zdroj: Caisse Nationale des Assurances Sociales des Travailleurs Salariés (CNAS), CLEISS

** V prípade, že poistenec pracoval dlhšie ako 3 roky pre toho istého zamestnávateľa, je zamestnávateľ povinný (po prepustení zamestnanca) vyplácať mu sumu vo výške 80% priemerného mesačného platu za každý rok služby na maximálne 12 mesiacov.

Je potrebné upozorniť, že **SNMG má iba informatívny charakter**, pretože vo všeobecnosti sa mzdy stanovujú na základe dohody medzi zamestnávateľom a sociálnymi partnermi v rámci kolektívnej zmluvy.

Odvody sa odvádzajú zo všetkých zložiek mzdy s výnimkou rodinných príspevkov, refundácie výdavkov, cestovných náhrad a príplatkov z titulu výnimočných životných podmienok.

Pre niektoré profesie sú stanovené **samostatné sadzby odvodov ako aj základ**, z ktorého sa vypočítavajú a odvádzajú. Tento rozpis sa nachádza na stránke Národného fondu sociálneho poistenia pre zamestnancov (**CNAS**), ktorý je zároveň zodpovedným a kontrolným orgánom pre výber odvodov. Podobne **prehľad priemerných plátov vo verejnej a súkromnej sfére** zverejňuje Národná agentúra pre rozvoj investícií (**ANDI**).

Živnostníci odvádzajú sociálne poistenie pre prípad choroby, materstva, invalidity a penzijné pripoistenie. Výška odvodov sa zvýšila na 15% s rovnomerným podielom medzi sociálnym

⁴ https://www.mfdgi.gov.dz/images/pdf/guides_fiscaux/G_contribuable_fr_2019.pdf

poistením a dôchodkovým poistením (každé po 7,5%). Odvody sa pre r. 2019 vypočítavajú na základe ročného zdaniteľného príjmu, alebo z obratu medzi: min. 216 000 DZD a max. 4 320 000 DZD. Ročný odvod sa tak môže pohybovať v rozmedzí: min. 32 400 DZD a max. 648 000 DZD. Odvody sa odvádzajú Národnému fondu sociálneho poistenia pre živnostníkov ([CASNOS](#)). Výkazy ako aj úhradu odvodov je možné realizovať aj prostredníctvom [online prístupu](#).

Minimálne a maximálne vymeriavacie základy pre rok 2019 neboli zatiaľ zverejnené.

S cieľom zvýšiť príjmy sociálneho zabezpečenia boli ešte v zákone o rozpočte na rok 2017 zavedené dvojnásobne vyššie pokuty zamestnávateľom, ktorí nezaregistrovali svojich zamestnancov do CNAS v požadovanom termíne a v prípade opakovaného porušovania zákona im hrozí trest odňatia slobody až do dva roky.

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

Osobitný fond na podporu exportu (FSPE) bol zriadený zákonom o rozpočte ešte v roku 1996 s cieľom poskytovať finančnú podporu vývozcom pri ich propagácii a umiestňovaní ich výrobkov na zahraničných trhoch. Štátna pomoc prostredníctvom FSPE sa poskytuje každému rezidentskému podniku, ktorý vyrába tovary alebo služby, a každému obchodníkovi, ktorý je pravidelne zapísaný v obchodnom registri v oblasti vývozu.

Výška poskytnutej pomoci je stanovená ministrom obchodu podľa vopred určených percent v závislosti od dostupných zdrojov. Z týchto prostriedkov môže byť hrazená napr.:

- časť nákladov spojených so štúdiom zahraničných trhov, s informáciami vývozcov a so štúdiom na zlepšenie kvality výrobkov a služieb určených na vývoz;
- časť účastníckych poplatkov vývozcov na medzinárodných veľtrhoch, výstavách a veľtrhoch, ako aj náklady na účasť spoločností na medzinárodných technických fórach;
- čiastočná podpora pre MSP, vypracovanie „exportnej“ analýzy, vytvorenie vnútorných „exportných“ tímov;
- prevzatie časti nákladov na exportnom trhu znášaných vývozcami, ako aj podpora počiatočného zriadenia obchodných subjektov na zahraničných trhoch;
- pomoc pri vydávaní a distribúcii propagačných materiálov pre výrobky a služby pre export a využívanie moderných informačných a komunikačných technológií (tvorba internetových stránok ...);
- podpora vytvárania značiek, prevzatie nákladov na ochranu vývozu výrobkov (štítky, ochranné známky a patenty), ako aj financovanie medailí a ocenení pre prvovýrobcov a odmeny akademickej práce za export iných tovarov ako uhľovodíkov
- podpora realizácie vzdelávacích programov pre vývozné obchody
- časť dopravných nákladov

Navyše **investičný zákon 49/51**, ktorý od roku 2009 ukladal zahraničnému investorovi povinnosť väčšiu časť svojej joint venture prenechať alžírskemu partnerovi, **bol zrušený s výnimkou strategických odvetví**, ktorým je v prípade Alžírka tradične petrochemický a ťažobný priemysel, bankovníctvo a poisťovníctvo a banská ťažba. **Zrušenie zákona a následná prax budú definované vykonávacím nariadením**, ktoré podľa prísľubov súčasného ministra financií Loukala, bude tento zverejnený **v priebehu roku 2020**. Za definitívnu zrušenie zákona silne lobuje podnikateľský zväz FCE na čele s novým predsedom Sami Aglio-m, rovnako ako rad odbojníkov na verejné financie, ktorí sú si rovnako ako

zahraniční partneri vedomí tejto investičnej prekážky, ktoré jednoznačne brzdí dlhodobý udržateľný rozvoj krajiny.

Stimuly pre investorov budú závisieť od rozsahu, umiestnenia a prínosu investícií. Ide najmä o rôzne daňové úľavy na dobu až 10 rokov. Žiadosti o úľavy vybavuje Agentúra pre podporu investícií ANDI a podrobnosti uvádza na svojich internetových stránkach www.andi.dz.

c) Verejné obstarávanie

S cieľom zlepšiť transparentnosť riadenia verejných zdrojov uskutočnila vláda DZ v roku 2015 počiatočnú sériu reforiem, ktorých výsledkom bolo sprehľadnenie inštitucionálneho rámca, zlepšenie mechanizmu prostriedkov odvolania, reorganizácia kontrolného mechanizmu smerom k vyššej výkonnosti a pod. Z pohľadu metodiky OECD/DAC týmto došlo k výrazne pozitívnemu posunu v pilieroch II, III a IV. Na druhú stranu sa nezaoberala právnym a regulačným rámcom (I. pilierom), ktorý definovaním postupov a pravidiel tvorí jadro systému verejného obstarávania. V súčasnom stave má preto právny a regulačný rámec obstarávania významné odchýlky od medzinárodných noriem.

V dôsledku toho Africká rozvojová banka (ARB) identifikovala vysokú úroveň rizika pre I. pilier a podstatné riziko pre obstarávací systém ako celok. Aj napriek závažnosti zistených rozdielov je vzhľadom na jednoznačnú vôľu vlády modernizovať svoj systém predpoklad k zvýšeniu dôveryhodnosti projektov obstarávania pre ARB.

Podobne, ako pri dovoze, aj pri získavaní verejných zákaziek sa uplatňuje preferenčný prístup k domácim poskytovateľom. V zmysle ostatného znenia prezidentskej vyhlášky č. 10-236 zo 7. októbra 2010 sa preto vždy uprednostňujú také alžírskе ponuky, ktorých cena neprekročí zahraničnú ponuku o viac ako 25% (pôvodne bolo rozpätie stanovené na 15%). V prípade, že zahraničná spoločnosť zákazku získa, bude musieť do budúcnosti uzatvárať zmluvy iba s alžírskym podnikom toho istého hospodárskeho odvetvia. V opačnom prípade môže dôjsť k sankciám.

Oznámenia o vyhlásení výberových konaní sú uverejňované **v dennej tlači**, prostredníctvom **Národnej komunikačnej, vydavateľskej a reklamnej agentúry (Anep)** alebo priamo na stránke ALGERIATENDERS. Uvedené dva hlavné zdroje uvádza na svojich stránkach aj Alžírskа obchodná komora (CACI). Vybrané tendre/výzvy zamerané na obnoviteľné zdroje energií sú zverejňované na stránke **Komisie pre reguláciu elektriny a plynu (CREG)**.

d) Zmluvná základňa

Zmluvná základňa vo vzťahu k SR

1. Dohoda o leteckej doprave medzi Československou socialistickou republikou a Alžírskou demokratickou a ľudovou republikou (*Alžír 9. marca 1964, publ. č. 206/1964 Zb.*); *JORADP N° 053 du 30-06-1964*
2. Dohoda medzi Československou socialistickou republikou a Alžírskou demokratickou a ľudovou republikou o zriadení československo-alžírskеho výboru pre hospodársku spoluprácu (*Praha 14. mája 1964*); *JORA DP N° 099 du 03-12-1965*;
3. Dohoda o vedecko-technickej spolupráci medzi Československou socialistickou republikou a Alžírskou demokratickou a ľudovou republikou (*Alžír 19. decembra 1965*); *JORADP N°043 du 21-05-1965*;
4. Protokol o spôsobe vykonávania spolupráce predvídanej v článku 2 a, 2 b Dohody o vedecko-technickej spolupráci medzi Československou socialistickou republikou a Alžírskou demokratickou a ľudovou republikou

- (Alžír 19. decembra 1965); JORADP N° 016 du 21-02-1964
5. Dohoda o kultúrnej spolupráci medzi Československou socialistickou republikou a Alžírskou demokratickou a ľudovou republikou (Praha 14. mája 1964, publ. č. 200/1964 Zb.); JORADP N°070 du 28-08-1964
 6. Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Alžírskou demokratickou a ľudovou republikou o právnej pomoci vo veciach občianskych, rodinných a trestných (Alžír 4. februára 1981, publ. č.17/1984 Zb.); JORADPN° 051 du 11-12-1982
 7. Zmluva medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Alžírskej demokratickej a ľudovej republiky o zamedzení dvojakoého zdanenia príjmov z využívania medzinárodnej leteckej dopravy (Alžír 18. júna 1985, publ. č.119/1987 Zb.); JORADP N° 009 du 25-02-1987; JORADP N° 006 du 04-02-1987
 8. Konzulárna zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Alžírskou demokratickou a ľudovou republikou (Alžír, 3. júla 1985, publ. č. 48/1987 Zb.); JORADP N° 047 du 19-11-1986
 9. Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky o uzavretí Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Alžírskej demokratickej a ľudovej republiky o zrušení vízovej povinnosti pre držiteľov diplomatických alebo služobných pasov (Bratislava 22. apríla 1998); 305/1998 Z.z.

Vládne zmluvy

1. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Alžírskej demokratickej a ľudovej republiky o zrušení vízovej povinnosti pre držiteľov diplomatických a služobných pasov (Bratislava, 22. apríla 1998, publ. č. 305/1998 Z. z.)

Rezortné zmluvy

1. Protokol o spolupráci medzi Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky a Ministerstvom zahraničných vecí Alžírskej demokratickej a ľudovej republiky (Bratislava, 22. apríla 1998)

Zmluva o podpore a vzájomnej ochrane investícií (BIT) s Alžírskom bola vyrokovaná a pripravená na podpis ešte v roku 2009, ale do dnešného dňa nebola podpísaná. V súčasnosti však zmluva nezodpovedá koncepcii MF SR pre ochranu zahraničných investícií, ako ani štandardom ochrany investícií presadzovanými EÚ v rámci rokovania EU FTAs. MF SR aktuálne nepovažuje v tomto smere Alžírsko za prioritnú krajinu na rokovanie o BIT.

Zmluvná základňa vo vzťahu k EÚ

Medzi EÚ a DZ bola v roku 2002 uzatvorená Asociačná dohoda s účinnosťou od roku 2005. Dohoda vymedzuje základný rámec bilaterálnych vzťahov, vrátane obchodných vzťahov. V roku 2017 boli prijaté [Partnership Priorities](#), ktoré definujú kontext spolupráce až do roku 2020, a to najmä v oblastiach ako obchod, prístup na jednotný európsky trh, energetika, životné prostredie alebo udržateľný rozvoj. **Dohoda o pridružení sa neobmedzuje len na vytvorenie zóny voľného obchodu, ale zahŕňa aj hospodárske, politické, sociálne a kultúrne aspekty.** Vzhľadom na to, že obchodná bilancia s neuhľovodíkmi zostala nevyrovnaná a že vznikli značné straty na clách, Alžírsko sa v januári 2016 rozhodlo predĺžiť lehoty na zrušenie cieľ. **Dohoda o voľnom obchode v rámci dohody mala nadobudnúť platnosť v septembri 2020. Nestalo sa tak a alžírsko vláda dátum preložila na neskôr.** Alžírsko sa v DVO zasadzuje za „nové nástroje“, ktoré umožnia presun priamych investícií a neobmedzia spoluprácu na obchod. Napriek tomu **Alžírsko počas 11. zasadnutia asociačnej rady v máji 2018 opätovne ubezpečilo, že dohoda o pridružení zostáva „strategickou osou“ spolupráce.** Obe strany podpísali dohodu o financovaní poľnohospodárskeho sektora, ktorá pomôže zlepšiť hospodárenie s vodou a podporiť agropriemysel.

Alžírsko je v súčasnosti za podpory EÚ v prijímacom procese do WTO.

V súvislosti s hodnotiacou správou spolupráce EÚ-DZ z roka 2018 sa obe strany zaviazali **napomáhať súkromnej podnikateľskej sfére, zlepšiť podnikateľské prostredie**

a podnikovú politiku v DZ s cieľom **podporiť rozvoj malých a stredných podnikov (MSP) a priemyselných odvetví (MSPO)**, ako aj usilovať sa o **rozvoj priemyselných a technologických verejno-súkromných partnerstiev**, vrátane zahraničných na podporu implementácie DZ stratégie zamestnanosti. Podobne sa spolupráca zintenzívni v podpore alžírskoho programu **posilňovania bankového systému** a jeho dohľadu a **rozvoja kapitálových trhov** pre všetky spoločnosti, najmä MSP/MSPO, ako aj **inovatívne spoločnosti** (start-upy).

S cieľom výmeny skúseností (najmä v prospech DZ strany) boli identifikované aj ďalšie oblasti spolupráce, ako napr. **rozvoj vidieka, poľnohospodárstva, rybolovu, námornej ekonomiky, udržateľného cestovného ruchu, verejných trhov, štatistik, približovania alžírskych technologických predpisov k európskym, najmä v oblasti akreditácie, ohodnocovania zhody a dohľadu nad trhom**. Alžírsko tak deklaruje záujem na harmonizácii DZ noriem s normami EÚ vo vybraných prioritných sektoroch. Obe strany sa zároveň zaviazali **identifikovať možnosti spolupráce v sektoroch informatizácie a telekomunikácie (TIC)**. Z pohľadu štatistik je dôležité najmä zblížovanie systému národných účtov.

Okrem spolupráce v sektore energetiky (v časti Energetika) budú obe strany využívať kapacity partnerstva na **intenzívnejšiu spoluprácu pri zmiernovaní následkov klimatických zmien** a pri napĺňaní národných záväzkov Parížskej dohody. Na tieto účely bude DZ aj EÚ podporovať **riešenia trvalo udržateľného riadenia zdrojov** – manažmentu vody, správy vecí verejných, lepšieho prístupu k informáciám, zapracovania environmentálnych postupov do všetkých svojich činností a i.

V správe z roku 2019 však EK upozorňuje na nepriaznivú politiku zahraničného obchodu zo strany DZ, ktorá spôsobila pokles exportu EÚ do DZ na 51,4 mld. EUR. Kým pre EÚ je alžírsky trh tradičným trhom, vláda DZ sa v Asociačnej dohode cíti znevýhodnená – bývalý predseda vlády Abdelmajid Tebboune preto zaviedol tovarové licencie a následne bývalý predseda vlády Ahmed Ouyahia uplatnil zákaz dovozu pre takmer tisíc tovarových položiek. V zmysle Asociačnej dohody mali byť tieto tarify zrušené do konca roka 2019. Hoci väčšina samotných taríf bola zrušená, **vláda DZ pre rok 2019 uplatnila inú formu bariéry** v podobe zoznamu tovaru, na ktorý sa vzťahuje **dočasné dodatočné ochranné clo** (tzv. DAPS).

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

a) Priame zahraničné investície

S výnimkou niekoľkých veľkých podnikových skupín, ktoré sú často rodinnými firmami, je súkromný sektor naďalej nedostatočne rozvinutý v porovnaní s potenciálom Alžírska. Podľa ostatného ekonomického sčítania Národného štatistického úradu (ONS) z roku 2011 až 95% súkromného sektora predstavovali mikropodniky, pričom 55% pôsobilo v obchodnom sektore (84% v maloobchode, 34% v službách, 10% v priemysle a 1% v stavebníctve).

Podnikateľskej sfére so zahraničnou účasťou tradične dominuje energetický sektor, ktorý sa postupne rozširuje o iné odvetvia zastúpené zahraničnými investíciami. Štúdia francúzsko-alžírskych obchodnej a priemyselnej komory uvádza, že 300 zahraničných spoločností generuje 1,6% HDP DZ (mimo uhľovodíkov). To reálne predstavuje 5,2 mld. EUR vo vlastnom imaní a 3,7 mld. EUR v hmotných investíciách. Stále však ide o výrazne menší podiel, než v susediacich krajinách.

Priame zahraničné investície (PZI) sú zamerané hlavne na energetický sektor, ktorý je kapitálovo náročnejší a významne neprispieva k rozšíreniu siete malých a stredných podnikov ako ani k tvorbe pracovných miest. Sektorová štruktúra PZI mimo sektora uhľovodíkov je

tvorená chemickým priemyslom (20%), finančným sektorom (18%), nápoje (13%) a stavebné materiály (12%).

V priebehu 15 rokov (2000-2015) narástol objem zahraničných investícií v Alžírsku z 3,3 mld. USD na 26,2 mld. USD. Po tom, čo boli v r. 2015 zaznamenané negatívne toky zahraničných investícií (-584 mil. USD), sa v r. 2016 Alžírsku podarilo prilákať 1,6 mld. USD a v roku 2017 ďalších 1,2 mld. USD s rastom 22% v roku 2018 na 1,5 mld. USD. Dlhodobu nedostatočnú príliv PZI sa tak vláda DZ snaží stimulovať viacerými nástrojmi, vrátane **možnosti kapitalizácie pohľadávok zahraničnými veriteľmi a účasti na privatizácii časti národných podnikov.**

Napriek nespornému potenciálu krajiny ju brzdí pocit nadmernej investičnej neistoty. Silná byrokracia, neformálny paralelný trh, ktorý kontroluje veľkú časť trhovej sféry, nedostatočná dlhodobá stabilita zákonov a následné právne zmeny sú prekážkami pre investorov. **V štruktúre oficiálneho hospodárstva stále dominujú veľké, neefektívne štátne podniky a oligarchovia blízki vláde,** zatiaľ čo rozvoj sektora MSP sa realizuje pomaly. Z dôvodu sociálneho zmieru vláda tiež vedie neúčinnú politiku rozsiahlych dotácií, ktoré sú pre rozpočet nákladné, nespravodlivé a vedú k nadmernej spotrebe a plytvaniu, čím sa znižujú investície.

Podľa výstupov z konferencie OSN o obchode a investíciách (UNCTAD) bol príčinou obnoveného investičného apetítu zahraničných partnerov v DZ nový [investičný zákon](#) prijatý v roku 2016. **Záblesk nádeje sa však objavuje so zrušením pravidla 49/51 % v júni 2020 s vylúčením činností strategického charakteru.** V júli 2020 vláda oznámila strategický plán na zníženie závislosti od uhlíkovodíkov a podporu priemyslu a „nového alternatívneho bohatstva“. Tým, že sa tento plán **odmieta uchýliť k zahraničnému dlhu, umožňuje využiť nové zdroje pôžičiek a financovania, znížiť dovoz a prevádzkový rozpočet o 50 % a zároveň pokračovať v znehodnocovaní hodnoty dinára.** Cieľom je ušetriť do konca roka 2020 20 miliárd USD, ktoré sa čiastočne vložia do hospodárstva po skončení krízy v roku 19 vo výške 7,8 miliardy USD.

V r. 2016 uzavrelo Alžírsko sériu dôležitých investičných dohôd so Saudskou Arábiou a Spojenými arabskými emirátmi. Stredobodom **záujmu investorov v roku 2020/2021** bol sektor **ropy a zemného plynu, ako aj automobilový sektor,** kde sa najvýraznejšie zapísala investícia 100 mil. USD **čínskej automobilky BAIC.** Povolenia alžírskych úradov na realizáciu automobilových závodov získali aj automobilky z **Hyundai a Ford.**

Okrem prílevov investícií sa medziročne zvýšil aj odliv alžírskych investícií (z - 4 mil. USD v r. 2017 na 880 mil. USD v r. 2018), čo Alžírsko zaraďuje na tretiu priečku afrických krajín (za Juhoafrickú republiku a Nigériu), ktoré investujú v zahraničí.

V rámci **slovensko-alžírskych bilaterálnych vzťahov neboli** na základe konečných údajov Národnej banky Slovenska ([NBS](#)) k 31. decembru 2017 evidované **žiadne priame investície** alžírskych partnerov na Slovensku, ani slovenských podnikateľov v Alžírsku.

Vo vzťahu k **Francúzsku** sa v októbri 2018 uskutočnilo 5. zasadnutie zmiešanej komisie pre hospodársku spoluprácu FR a DZ. Výstupom bola najmä **Deklarácia o spoločnom zámere vytvoriť Bilaterálny investičný fond** medzi DZ a FR. Témy stretnutia vychádzali z **Rámcového dokumentu o partnerstve na r. 2018-2022** (uzavretého v decembri 2017 počas návštevy E. Macrona v Alžírsku), t.j. so zameraním na **investície s vysokou pridanou hodnotou** prostredníctvom diverzifikovanej výrobnéj základe, ako aj potenciálne ekonomické **partnerstvá v 5 vybraných sektoroch:** automobilový sektor, agro-potravinárstvo, energetická transformácia, mestská mobilita a digitalizácia.

S objemom viac ako 2,6 mld. EUR priamych investícií (za rok 2018) **FR zatiaľ zostáva najväčším investorom do „neuhlíkových“ odvetví.** Viac ako 7000 francúzskych spoločností podniká na alžírskom trhu, z toho viac ako 450 má v krajine priame zastúpenie, kde poskytuje 40 000 priamych a 100 000 nepriamych pracovných miest.

Vláda DZ sa snaží prilákať ďalšie zahraničné investície **finančnými aj nefinančnými stimulmi** (v závislosti od geografického umiestnenia môžu úľavy dosiahnuť odpustenie viacerých druhov daní po dobu 10 rokov, odpustenie ciel a taríf z dovážaných tovarov pre účely činnosti závodu a i.), ktorých detailný rozpis aj s podmienkami je dostupný na stránke Národnej agentúry pre rozvoj investícií ([ANDI](#)).

Ako **hlavné dôvody investovania v DZ** národná agentúra uvádza lacnú a kvalifikovanú pracovnú silu s nízkym vekovým priemerom, konkurencieschopné výrobné náklady (cena energie 0,01-0,04 EUR za kWh, 0,21-0,4 EUR za plyn a i.), podporné fiškálne opatrenia, zvýhodnené úverové produkty v bankách, ako aj funkčnú infraštruktúru. Bližšie informácie sú dostupné na stránke [ANDI](#).

Samostatnú investičnú podporu poskytuje Národná agentúra pre podporu zamestnanosti mladých (ANSEJ).

b) Energetická politika krajiny

Z hľadiska tvorby HDP je rozhodujúcim odvetvím alžírkej ekonomiky ťažba, spracovanie a doprava ropy, ropných produktov a zemného plynu s takmer 40 % podielom. Podiel týchto surovín na exporte je tradične vysoký, dlhodobo sa pohybuje v rozpätí 94% HDP. Zásoby alžírkej ropy sú odhadované na 12,46 mld. barelov a zemného plynu na 4,52 biliónov m³. Stredobodom záujmu zahraničných, hlavne západoeurópskych a amerických spoločností je ťažba, spracovanie a doprava ropy a ropných produktov. Sektor ropy a zemného plynu prilákal v minulosti značné investície do krajiny aj napriek zložitej bezpečnostnej situácii. Alžírsko využíva dva hlavné plynovody na export plynu do Európy.

Elektrická energia je v Alžírsku vyrábaná takmer výlučne spaľovaním zemného plynu (96 %). Inštalovaný výkon výroby elektrickej energie je 6 750 MW. S podielom 94% domácností na elektricky prúd patrí **Alžírsko medzi najviac elektrifikovanú krajinu severnej Afriky**. Do rozvodnej siete je pripájaných každoročne cca 150 tisíc nových domácností. Spoločnosť SONELGAZ pokračuje v projektoch na dokončení elektrifikácie vidieka. V súčasnosti sú hlavnými producentami elektrickej energie elektrárne na plynové turbíny v Alžíri, Annabe a v Orane. Sieť menších vodných elektrární je využívaná v oblasti Kabylie, ktoré majú kapacitu asi 7% celkových dodávok. Nové projekty sú plánované pre oblasti miest Skikda a Alžír, s cieľom pokryť rastúcu potrebu domácností a priemyslu.

V súčasnosti Alžírsko produkuje 1,1 mil. barelov denne, z čoho takmer polovicu vyváža (0,540 mil. b denne). Všetky preskúmané zásoby ropy sú koncentrované na pevnine, pričom čoraz viac **narastá záujem o prieskum na mori** (offshore). Väčšina ropných polí je stabilizovaná a „vyzretá“, Sonatrach preto v súlade so svojou ambíciou zvyšovať výkonnosť produkcie musí klásť dôraz na optimalizáciu výroby, a to najmä **prostredníctvom obnovy novými technológiami**. Kľúčom na dosiahnutie tohto cieľa sú nové partnerstvá so zahraničnými investormi poskytujúce rýchlejší **transfer technológií**.

Podľa vyjadrení spoločnosti Sonatrach asi **2/3 alžírskoho územia zostávajú nepreskúmané alebo prevažne nepreskúmané** (väčšina týchto oblastí je na severe, hlbokom juhu a offshore). Vláda DZ by z tohto dôvodu mala v júli 2019 predstaviť nový uhľovodíkový zákon, ktorý zvýši konkurencieschopnosť priemyselného sektora, zníži daňové zaťaženie, zjednoduší proces udeľovania licencií a skráti schvaľovací proces.

(Pozn.: Alžírsko otvorilo novú súpravu ropných a plynových polí pre medzinárodných uchádzačov ešte v januári 2014. Tendre, ktoré začal alžírsky štátny olejový licenčný orgán Alnaft, zahŕňali 33 koncesíí, avšak len päť bolo udelených.)

S cieľom zabezpečiť dodávky dostatočného množstva pohonných hmôt do Alžírsku, kde **rapídne rastie trh s osobnými automobilmi** oznámila skupina Sonatrach v máji 2018 **akvizíciu sicílskej rafinérie Augusta a troch ďalších ropných terminálov v IT**.

V zmysle záverov správy UNCTAD disponuje **Alžírsko 3. najväčším technicky odčerpateľným zdrojom bridlicového plynu na svete**. Celosvetové zásoby s objemom 214,5 triliónov m³ by pri ročnej spotrebe priemeru r. 2016 postačovali na najbližších 61 rokov. Približne polovica týchto zásob sa nachádza v (poradie podľa veľkosti ložísk): Číne, Argentíne, Alžírsku, USA a Kanade. Spoločnosť Sonatrach podpísala niekoľko dohôd o spolupráci s IOCs s cieľom rozvíjať nekonvenčné zdroje so zameraním na horizontálne vrtné práce pri ťažbe bridlicového plynu ako aj na štúdie technickej a obchodnej realizovateľnosti tejto ťažby. Zámerom vlády DZ je zvýšiť ťažbu bridlicového plynu o 19% ešte v roku 2019. Tento zámer však v aktuálnych podmienkach **naráža na odpor verejnosti**, ktorá sa obáva ďalšieho nárastu korupcie.

Vo vzťahu k EÚ bol Asociačnou dohodou potvrdený záväzok rozvíjať strategické partnerstvo obojstranne výhodnej energetickej bezpečnosti. **DZ je dlhodobo jedným z najvýznamnejších a najspoľahlivejších dodávateľov plynu do EÚ, ktorá je zároveň jeho hlavným odberateľom**. Vzhľadom na skutočnosť, že energetický sektor zostáva hlavným vektorom udržateľného hospodárskeho rozvoja DZ, obe strany majú záujem naďalej rozvíjať dialóg na najvyššej úrovni o obchode s energiou ale aj o podpore obnoviteľných energií a energetickej efektívnosti. Medzi EÚ a DZ tak funguje výmena informácií o strednodobých a dlhodobých prognózach dopytu a ponuky energií (vrátane obnoviteľných). Práve v kontexte **obnoviteľných zdrojov** plánuje **EÚ posilniť podporu vládneho programu ich rozvoja do r. 2030** s cieľom maximalizovať potenciál DZ.

Domáca spotreba elektriny sa v Alžírsku neustále zvyšuje, pričom **dopyt rastie od roku 2010 o 20% ročne**. V súčasnosti je však uspokojovaná prioritne z domácej ťažby zemného plynu. Vláda DZ preto plánuje zaviesť rozsiahle využívanie obnoviteľných zdrojov energie, čo jej umožní alokovať väčší objem zemného plynu na zahraničných trhoch a financovať tak národné hospodárstvo. Národný program obnoviteľnej energie a energetickej účinnosti si do roku 2030 vytýčil **cieľ zabezpečenia 40% domácej spotreby z obnoviteľných zdrojov**. Vďaka slnečnému podnebiu Alžírska sa **dôraz kladie na solárnu energiu**, ktorej potenciál ďaleko presahuje potenciál vetra, biomasy, geotermálnej energie alebo vodnej energie. Na novom energetickom mixe DZ by sa tak solárna energia mala podieľať 37% a zvyšné 3% doplnia veterné elektrárne.

Bývalý predseda vlády DZ Ahmed Ouyahia nastavil zameranie **spolupráce so zahraničnými partnermi na 4 oblasti**:

1. obnova a diverzifikácia energetických zdrojov Alžírska:

- zvýšením kapacít konvenčného zdroja energie formou rozšírenia ťažobného priestoru severne od krajiny (najmä nové offshore centrály)
- nekonvenčnými energetickými zdrojmi krajiny, ktorých prieskum a využívanie bude sprevádzať prísna ochrana životného prostredia a rozvoj miestneho podnikateľského prostredia, ktoré vytvorí desiatky tisícov pracovných miest pre mladých ľudí.
- obnoviteľnými zdrojmi energie, kde alžírska vláda prijala ambiciózny program (z titulu významného solárneho potenciálu), ku ktorému sa pripojila aj skupina Sonatrach s cieľom mobilizovať účasť externých partnerov v prospech rozvoja miestneho priemyslu.

Pozn.: v prípade obnoviteľných energií (najmä solárnej) bude vláda DZ podnikat všetky potrebné kroky na dosiahnutie vytýčených cieľov tak, ako v prípade úspešného projektu odsolovania morskej vody, kde mobilizovala všetku potrebnú podporu, stimuly a dotácie.

2. rozvoj nových príležitostí pre výrobu energie:

- zvýšením prenosovej kapacity plynovodov z Alžírska do Európy

- vývozom slnečnej energie do susedných krajín v strednodobom a dlhodobom horizonte
- 3. vývoj petrochemického priemyslu v nadväznosti na ťažbu ropy:
 - rozvojom lokálneho priemyslu v priamej nadväznosti na ťažbu prvotných surovín
- 4. zvýšenie efektívnosti a produktivity v ťažbe ropy
 - implementáciou najmodernejších technológií a procesov do štátnej skupiny Sonatrach a ďalších.

Bývalý minister vnútra, samosprávy a územného plánovania Nouredine Bedoui schválil 27. októbra 2018 **program pre posilnenie a široké využitie energie z obnoviteľných zdrojov na lokálnej úrovni** s finančnou podporou vlády v objeme 40 mld. dinárov. V zmysle schváleného programu budú počas obdobia 3 rokov finančne podporované **projekty zamerané na potreby občanov vo vzdialených regiónoch** a zlepšenie ich životných podmienok, pričom podpora je tvorená spoločnými príspevkami z rozpočtov wilajj (regiónov), obcí, komunálnych rozvojových programov ako aj rozvojových fondov, nad rámec Solidárneho a garančného fondu miestnych spoločenstiev.

Stratégia skupiny Sonatrach, predstavená v júli 2018, resp. jej „nový cestovný plán“, do roku 2030 zahŕňa okrem cieľov 1/ stať sa jednou z piatich najväčších svetových energetických spoločností; 2/ zvýšiť mieru integrácie lokálnych spoločností na úroveň 55%; 3/ dosiahnuť približne 67 mld. DZD dividend v porovnaní so základným príjmom; aj výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov, ktorá bude zohrávať úlohu energetickej transformácie jednotlivých prevádzok. **80% spotreby elektrickej energie ropných prevádzok by tak mali zabezpečovať práve obnoviteľné zdroje energií.**

Sonatrach tak plánuje stať sa lídrom vo výrobe energie z obnoviteľných zdrojov s celkovou kapacitou 1 300 MW.

Jedným z príkladov je fotovoltaická elektrárňa, ktorú v novembri 2018 zrealizovali v rámci spoločného projektu Sonatrach a talianska skupina Eni na ploche 20 hektárov na poli BRN (Bir Reba North, Ouargla), kde prevádzkujú spoločný podnik GSA SONATRACH-Agip Group. Úlohou tejto elektrárne je zásobovať zariadenia z oblasti Bir Reba elektrickou energiou v objeme 20 GWh/rok, čo umožní hodnotnejšie využitie zemného plynu (konkrétne v objeme 20 mld. m³ do roku 2025, o ktorej už Sonatrach rokuje so 14 veľkými medzinárodnými spoločnosťami). Osobitosťou tohto projektu je **výskumné laboratórium**, ktoré umožní študovať správanie solárnych panelov vo vzťahu k prírodným špecifikám tohto regiónu vrátane všetkých klimatických zmien⁵.

Z národného hľadiska by podľa bývalého ministra energetiky Mustapha-u Guitouni-ho⁶ výroba elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov (po zohľadnení súčasných kapacít 343 MW, plánovaných 150 MW a dodatočných 1300 MW skupiny Sonatrach) mala do roku 2020 dosiahnuť takmer 2 000 megawattov (MW).

Tieto projekty sú súčasťou **národného programu pre obnoviteľnú energiu a energetickú účinnosť**, ktorý bol predstavený v roku 2011 a aktualizovaný v roku 2015, a ktorého výsledkom by malo byť dosiahnutie kapacity výroby energie z obnoviteľných zdrojov vo výške 22 000 MW do roku 2030, z čoho 10 000 MW by malo byť určených na export.

Energetická transformácia Alžírsk sa pritom neobmedzuje iba na diverzifikáciu energetického mixu, ale vláda DZ ju vníma ako historickú **príležitosť pre vytvorenie novej štruktúry národného priemyslu na báze nových odvetví** určených pre zabezpečenie potrebného vybavenia elektrární na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov. Podľa ostatných odhadov by

⁵ Väčšiu angažovanosť lokálnych aktérov v oblasti využívania obnoviteľných zdrojov ako aj udržateľného rozvoja požaduje aj vedecká obec DZ

⁶ Aktuálne je ministrom energetiky pán Mohamed Arkab

program výroby energie z obnoviteľných zdrojov mal vytvoriť takmer 700 000 priamych a nepriamych pracovných miest pokrývajúcich všetky časti hodnotového reťazca.

c) **Veda, výskum a vývoj, inovácie**

Vedecký systém Alžírsku patrí k jednému z najmladších v celej Afrike, nakoľko inštitucionálna nestabilita v 70-tich a 80-tich rokoch spôsobila, že veda sa stala súčasťou politickej a verejnej diskusie až na začiatku 90-tich rokov. Ministerstvo vysokého školstva zabezpečuje integráciu vedy do aktivít výučby. V Alžírsku pôsobí 27 univerzít, 14 vedeckých centier, 39 inštitútov spadajúcich pod príslušné ministerstvá a tiež 13 vedeckých podnikových pracovísk.

Od neskorých 90-tych rokov pracuje Ministerstvo pôšt, telekomunikácií, technológií a digitalizácie na vytvorení vhodného ekosystému pre rozvoj vedy a výskumu, najmä prostredníctvom:

- zriadenia výskumného centra CERTIC, ktoré sa radí do skupiny EPST (verejné zariadenie vedeckej a technologickej povahy),
- zriadenia dvoch výskumných laboratórií nazývaných LABORTIC a LARATIC,
- vytvorenia výskumnej siete s názvom RESARTIC (alžírsku sieť výskumu v oblasti IKT) zložená z 20 výskumných laboratórií a sociálno-ekonomických podnikov pod dohľadom štátu,
- projektu založenia výskumných jednotiek v rámci socio-ekonomických podnikov sektora,
- projektu na vybudovanie jednotky na výrobu optických vlákien,
- projektu vytvorenia Úradu pre transfer technológií (BTT) v spolupráci so Svetovou organizáciou duševného vlastníctva a ministerstvami zahraničných vecí, priemyslu a ministerstva vyššieho vzdelávania a výskumu DZ.

Oblasti výskumu, ktoré sú predmetom záujmu vlády DZ sú nasledovné:

- riadenie zdrojov rádiového spektra a frekvencie
- rozvoj širokopásmového pripojenia a internetu,
- systémy zabezpečenia a šifrovania dát, správa databáz,
- vývoj zariadení na spracovanie elektronických platieb,
- optoelektronika a optické telekomunikácie,
- rádiokomunikačné a priestorové prepojenia,
- vývoj webových služieb a sieťových aplikácií,
- spracovanie informácií a podpora rozhodovania.

Podľa ostatných informácií Alžírkej obchodnej komory (CACI) vláda DZ investuje do vedy a výskumu v priemere 0,5% HDP.

Alžírsko vo februári 2019 podpísalo **predĺženie dohody s USA o vedeckej a technologickej spolupráci** na najbližších 10 rokov, ktorá sa riadi pravidlami UNCITRAL.

Vláda DZ v roku 2019 poverila Národné centrum pre štúdie a analýzy obyvateľstva a rozvoja (CNEAPD) monitorovaním a hodnotením miery úspešnosti cieľov trvalo udržateľného rozvoja na národnej úrovni. Vláda rovnako prijala rozhodnutia k úlohám **Národnej konferencie verejných zariadení vedeckého a technologickeho charakteru**, jej organizácii a fungovaniu, ktorá by mala zabezpečiť koordináciu činností siete vedeckých výskumných pracovísk a stať sa nástrojom Národnej politiky vedeckého výskumu a technického rozvoja. V tejto súvislosti predseda vlády trval na **pridružení všetkých sektorov** zodpovedných za inovácie, vyhodnocovanie výsledkov výskumu a ich využitia pre spoločnosť, ako aj na **vytvorení optimálnych podmienok** pre výskum a vývoj.

Medzinárodnej spolupráci sa napr. venuje Univerzita vedy a technológií v Alžíri (**USTHB**), ktorá má uzatvorenú spoluprácu s viacerými európskymi univerzitami z Francúzska,

Španielska, Talianska, Poľska, Portugalska, Ruska, Ukrajiny, Veľkej Británie, ale aj z ďalšími krajinami ako napr. USA, Rusko, Tunisko, Juhoafrická republika, Japonsko a Južná Kórea.

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovozný a vývozný režim, obchodná prax

Dovozný a vývozný režim

Na stránkach Všeobecnej colnej správy sú dostupné [prehľady taríf](#) podľa medzinárodne harmonizovanej colnej nomenklatúry, vrátane špecifických administratívnych formalít, ktoré sa môžu k danému tovaru viazať. Rovnako je možné využiť [komplexný dokument](#) Ministerstva financií a Všeobecnej colnej správy, ktorý platí ešte od roku 2016.

Spoločnosť, ktorá má záujem dovážať tovar do DZ sa musí **zapísať do [Národného obchodného registra DZ](#)** a uviesť hlavné a doplnkové obchodné činnosti. Nakoľko **povolenie na dovoz sa bude následne vzťahovať iba na takto registrované činnosti**, je potrebné pri akejkoľvek ich zmene informovať obchodný register. Ďalej sa vyžaduje **registrácia na miestne príslušnom daňovom úrade**, ktorý vystaví daňový preukaz s 15-miestnym daňovým identifikačným číslom (tzv. NIF - numéro d'identification fiscal).

Všeobecnou podmienkou pre dovoz do Alžírsku je **platba akreditívom**. Na základe uzavretého kontraktu a „proforma“ faktúry požiadava dovozca o vydanie **dovoznej licencie**. Pri platbe akreditívom vývozca predkladá banke dovozcu obvyklé sprievodné exportné dokumenty, ako sú **faktúra, osvedčenie o pôvode tovaru a baliaci list**. Následne musí súbor colného konania obsahovať faktúru schválenú dohodnutou alžírskou bankou, kópiu zápisu do obchodného registra DZ, kópiu daňového preukazu vydaného miestne príslušnými daňovými útvarmi. Samotný postup preclenia však závisí od tovaru samotného, preto sa odporúča informovať sa vopred o celej procedúre na stránke Všeobecnej colnej správy ([DGD](#)), alebo Európskej komisie ([Market Access Database](#)).

Akýkoľvek tovar, dovážaný alebo opätovne dovezený na vývoz alebo spätný vývoz, sa musí **podrobne vydeklarovať**.

V tejto súvislosti je potrebné rešpektovať niekoľko pravidiel:

- prehlásenie je povinné aj v prípade, že je príslušná transakcia oslobodená od cla a dane
- podrobné prehlásenie musí mať písomnú formu
- musí ju podpísať deklarant, ktorý môže byť vlastníkom, colným zástupcom alebo dopravcom
- prehlásenie musí byť podané na colný úrad s miestnou príslušnosťou
- dokument musí byť na colný úrad predložený do 21 dní od dátumu registrácie dokumentu povoľujúceho vyloženie tovaru.

Kontrolu dovozu aj vývozu vykonáva Všeobecná colná správa, ktorá má informácie uvedené na svojich [internetových stránkach](#). Na základe asociačnej dohody medzi EÚ a Alžírskom sú clá na dovozy z EÚ postupne znižované. Colné sadzby a prípadné obmedzenia podľa jednotlivých položiek sú uvádzané v databáze [Applied Tariffs Database](#).

V zmysle zákona o rozpočte na rok 2018 bola zavedená **nová daň z bankového domicilu** na účely dovozu, a to vo výške 1% z hodnoty dovozu vyššej ako 100 000 DZD.

V prípade, že alžírsky klient neprevezme tovar od európskeho dodávateľa, je potrebné, aby na alžírskej colnej správe deklaroval, že tovar nezaplatil a viac oň nejaví záujem. Súbežne je povinný európsky dodávateľ písomne (listom) prehlásiť, že neobdržal úhradu za tovar od DZ zákazníka a že na vlastné náklady žiada o zaslanie tovaru späť do EÚ. Od zamietnutia tovaru

alžírskym klientom začína plynúť 3 mesačná lehota, po ktorej (v prípade, že európsky dodávateľ nekomunikuje) je tovar určený na dražbu.

Dovozné obmedzenia, licencie

S cieľom ochrany devízových rezerv a mobilizácie národnej ekonomiky bol Ministerstvom obchodu DZ od roku 2015 zavedený celý rad **protektionistických opatrení**. Táto právomoc bola od septembra 2017 sústredená do funkcie predsedu vlády DZ. Do konca decembra 2017 sa tieto opatrenia týkali predovšetkým zavedenia neautomatických dovozných licencií pre vybrané výrobky, ako napríklad automobily, cement a betónové obruče. Od roku 2018 sa však **opatrenia rozšírili aj na zákaz dovozu 45 skupín výrobkov (851 colných položiek), zavedenie Vnútornej spotrebnej dane** (taxe intérieure de consommation/TIC) vo výške 30% na 10 skupín hotových výrobkov a **zvýšenie dovozných cieľ** pre 32 skupín hotových výrobkov na 60% (129 tarifných položiek) a na niektoré tovary s označením pôvodu.

Od septembra 2018 bolo zavedené samostatné **dodatočné dočasné záchranné clo (DAPS)**, ktoré sa podľa typu výrobku pohybuje od 30% do 200% zo vstupnej ceny tovaru. Komplexný zoznam tovarov pre rok 2018 bol zverejnený [dekrétom č. 18-02](#). Ich zoznam je priebežne aktualizovaný, naposledy dekrétom zverejneným v [Obchodnom vestníku č. 29](#) z 21. mája 2018. Nepriamym obmedzením je zákaz bankového domicilu pre niektoré tovary, čo prakticky znemožňuje dovoz tohoto tovaru na územie DZ.

Rozhodnutím ministra obchodu bol v Obchodnom vestníku č. 26 zverejnený **nový zoznam položiek podliehajúcich clám DAPS** (z 1095 položiek bolo ponechaných 992) **a stanovil maximálnu výšku cla na 120%** (z pôvodných 200%). Podľa tohto ministerského dekrétu sú dotknutými výrobkami hlavne mäso zvierat, v tomto poradí, hovädzieho dobytku (čerstvé alebo chladené), ovčie alebo kozie druhy (čerstvé, chladené alebo mrazené), mäso a jedlé mäsové droby z hydiny. Ostatné dotknuté výrobky sa týkajú mliečnych výrobkov, medu, zeleniny a ovocia, obilnín, sušeného ovocia, sladkostí a cestovín.

Nadalej zostáva v platnosti povinnosť importérov **umiestniť do banky 120% z hodnoty dovozu najmenej 30 dní pred dodaním tovaru** do DZ. Okrem procedúry bankového domicilu nadalej platí povinnosť predložiť **osvedčenie o voľnom predaji**.

Vláda DZ si od takto nastavenej ochrany vnútorného trhu sľubuje zníženie deficitu bežného účtu, úspory národnej ekonomiky vo výške 1,5 mld. USD a podporu národnej produkcie. Súbežným posilnením proinvestičných opatrení zároveň nabáda zahraničných partnerov, aby namiesto dovozu investovali v DZ a získali tým množstvo výhod vrátane oslobodenia polotovarov od dovozného cla DAPS.

Obchodná prax

Od získania nezávislosti v roku 1962 sa Alžírsko snažilo o rozvoj svojho hospodárstva prostredníctvom privilegovania vlastnej produkcie pred dovozom. Ekonomika DZ tak zostala z veľkej časti uzavretá pre toky tovarov, služieb a kapitálu. DZ je zároveň jednou z mála krajín, ktoré nie sú členom WTO. DZ rovnako nie je členom OECD.

Napokon, **Alžírsko trpí invazívnou a neefektívnou administratívou**, ktorá brzdí rozvoj podnikania a bráni vytvoreniu priemyselnej základne, ktorá by vytvárala pracovné miesta, vyrovnala vonkajšie účty a oslobodila ekonomiku zo závislosti od ropy a zemného plynu. V tejto súvislosti predseda vlády vyzval na zjednodušenie postupov, urýchlenie ich digitalizácie a využívanie vládnych databáz v rámci administratívnej spolupráce.

Akýkoľvek rozvoj podnikateľských aktivít v Alžírsku si vyžaduje **pravidelné sledovanie legislatívy**, ktorá sa **veľmi často mení**.

V rebríčku „**Doing business**“ Svetovej banky sa Alžírsko v roku 2019 umiestnilo na **157. mieste (zo 190) na svete**. Práve zhoršená hospodárska situácia spôsobená korupciou

a nedostatočnou implementáciou reforiem sú hlavnými motívmi občianskych demonštrácií od konca februára 2019.

Opatrenia vlády DZ sú zamerané na stimuláciu investícií a odrádzanie dodávateľov. Napriek tomu sa dovozu niektorých tovarových položiek nevyhne. **Dovozom sa zaoberajú špecializované firmy**, v prípade potravinárskeho a spotrebného tovaru prevažne súkromné spoločnosti. Najistejším **platobným nástrojom** z pohľadu zahraničného dodávateľa zostáva **akreditív alebo platba vopred**. Odporúča sa uzatvárať kontrakty v európskej mene.

Pretrvávajúci problém predstavuje „**tieňová**“ ekonomika. Jej podiel sa odhaduje na **38% HDP**, pričom by mala **zamestnávať približne 4 milióny ľudí**. Významnou zložkou je falšovaný tovar, čo dosvedčuje viac ako 1,3 milióna falšovaných položiek zabavených alžírskou colnou kontrolou v roku 2015. Podľa odborných odhadov približne 5 000 mld. DZD (36 mld. EUR) obieha mimo bankového sektora, čo môže vyjadrovať „veľkosť“ čierneho trhu v krajine. Minister financií Abderrahmane Raouya má preto záujem pritiahnúť aspoň časť týchto prostriedkov do formálneho bankového sektora.

Na tento účel bola do zákona o rozpočte na r. 2018 zahrnutá povinnosť každého ekonomického subjektu, ktorý poskytuje tovar alebo služby spotrebiteľom, umožniť platbu elektronickým platobným terminálom (TPE). Zvyšuje sa tým sledovateľnosť pohybu prostriedkov a ich posilnenie vo formalizovaných finančných tokoch.

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Alžírsko je silne závislé na zahraničnom obchode, lebo iba vďaka vývozu surovín, predovšetkým ropy a zemného plynu, je schopné pokryť domácu potrebu potravín a strojných zariadení. Najväčším problémom je požiadavka na odstránenie tarifných prekážok. Táto oblasť je pre Alžírsko veľmi citlivá, lebo sa do značnej miery podieľajú na príjmoch do štátneho rozpočtu a tiež zabraňujú prístupu tovaru, ktorý by mohol konkurovať slabej domácej produkcii. Od získania nezávislosti bolo saldo obchodnej bilancie Alžírska prevažne pasívne: zmena nastala po prudkom raste svetových cien ropy v roku 1973, ktorý prispel k podstatnému zvýšeniu alžírskych príjmov z exportu.

(v mld. USD)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vývoz	34,7	30,0	34,8	44,4	38,2	23,8
Dovoz	51,7	57,7	57,2	60,1	53	34,4
Saldo	-17	-27,7	22,4	-15,7	-14,8	-10,6

Zdroj: Centre National de l'Informatique et des Statistiques; WB

Národné informačné a štatistické centrum Alžírska (CNIS) uverejnilo predbežné informácie o vývoji ZO v roku 2018, ktoré predbežne naznačujú pozitívny vplyv protekcionistickej dovoznej politiky. Obchodná bilancia Alžírska zaznamenala v rokoch 2015 a 2016 intenzívny prepad, ktorý je pre alžírsku vládu neakceptovateľný. Kým v roku 2017 bola miera „pokrytia“ dovozu vývozom iba 76%, v roku 2018 predstavuje 89%. V roku 2020 sa pri vládnych škrtach vo výške 50% bol zaznamenaný rapídny pokles importu až o 25%. **V roku 2021 a 2022 však najmä pod vplyvom hospodárskeho oživenia a vojny na Ukrajine došlo k podstatnému nárastu zahraničného obchodu. Ceny ropy a plynu katapultovali export (podľa SB) až k hranici 50 mld. USD, pričom dovoz by mal byť na úrovni 35+ mld. EUR. To by znamenalo pozitívnu obchodnú bilanciu po rokoch negatívneho salda.**

c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz

Ropa a zemný plyn tvorili v roku 2019 prevažnú časť exportu do zahraničia (93,3% z celkového objemu vývozu) a predstavoval **viac ako 31 mld. USD**, čo je **oproti roku 2018 pokles o viac ako 5 mld. EUR**. **V roku 2020 sa očakáva prepád na úroveň 22 až 25 mld. USD**. Vývoz ostatného tovaru zostáva marginálny a predstavuje iba 5,46% (na úrovni indexu 2014/2015). Medzi najviac importované položky naďalej patria priemyselné zariadenia, polotovary, potravinárske výrobky a spotrebné tovary.

Významné zníženie deficitu zahraničného obchodu v rokoch 2017-2019 voľo koronakrízou zastavené.

Hlavné dovážané **priemyselné zariadenia** za rok 2019 boli mechanické zariadenia (15,5%, 6,1 mld.USD) elektronické zariadenia pre telekomunikácie (7,25%; 2,87 mld. USD), vozidlá na prepravu osôb a tovaru (8,69%; 3,43 mld. USD), farmaceutiká (4,4% , 1,74 mld. USD), obilniny (5,74%; 2,27mld. USD), minerálne palivá, oleje a ich deriváty (5,96%, 2,36 mld. USD), plasty (5,02%, 1,99 mld. USD) a oceľ (4,23%, 1,67 mld. USD).

Z hľadiska režimu **financovania dovozu** bolo v roku 2018 27,52 mld. USD (t. j. **59,56%** z celkových 46,197 mld. USD) **vyplatených CASH**. Na **úverové linky** bolo obstaraných 16,9 mld. USD (36,6%), **inými platobnými prostriedkami** dovoz vo výške 1,767 mld. USD (3,82%) a iba 7 mil. USD (0,02%) v podobe **vlastných devíz**. Údaje za rok 2019 nie sú k dispozícii.

d) Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz

Dovoz

Krajina	Podiel v %
EU (celkovo)	48,0
Francúzsko	15
Taliansko	6,61
Španielsko	6,89
Nemecko	5,69
Belgicko	1,97
Čína	17,9
USA	2,25
Turecko	4,62
Argentína	3,45
Brazília	3,77
UAE	1,88
India	1,73
Saudská Arábia	1,73
Rusko	2,94

Zdroj: Alžírská colná správa

S podielom 17,9% a exportom vo výške 5,6 mld. USD zostáva **Čína aj v roku 2020 stabilným lídrom medzi dodávateľmi Alžírka**. Francúzsko sa udržalo na druhej priečke (15%; 4,71 mld. USD), pričom si udržuje náskok pred Španielskom (6,89%; 2,16 mld. USD), ktoré do päťice najvýznamnejších dodávateľov dopĺňa Taliansko (6,61%; 2,07 mld. USD) a Nemecko (5,69%; 1,78 mld. USD).

Vývoz

Krajina	Podiel v %
Francúzsko	14,8
Taliansko	17,2
Španielsko	13,8
Spojené Kráľovstvo	2,9
Turecko	2,75
Nemecko	3,46
USA	2,36
Brazília	3,48
Holandsko	2,84
Portugalsko	1,54
Grécko	2,65
India	3,34
Čína	4,74
Južná Kórea	4,27
Singapur	3,46
India	3,35

Hlavným klientom DZ je dlhodobu Taliansko (17,2%; 3,23 mld. USD) nasledované Francúzskom (14,8%; 2,79 mld. USD), ktoré už v roku 2019 predbehlo Španielsko (13,8%; 2,59 mld. USD) a TOP5 uzatvára Čína USA (4,74%; 893 mil. USD), ktoré odsunulo na nižšie priečky UK, USA a Nemecko.

e) Vývoj zahraničného obchodu so SR za posledných 5 rokov (vývoz/dovoz)

Zahraničný obchod SR – DZ (v mil. USD)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dovoz z DZ do SR	0,47	1,42	1,42	1,42	2,44	1,96
Vývoz zo SR do DZ	174	77,2	49,3	125	45	19,5
Obrat	174,47	78,62	50,72	126,42	47,44	21,46
Saldo	173,53	75,78	47,88	123,58	42,56	17,54

Zdroj: IMF, WB;

Konečné čísla za rok 2020 potvrdili, že objem celkovej obchodnej výmeny medzi Alžírskom a Slovenskom je rekorde nízky. Vývozu poklesol na objem naxcelých 20 mil. USD. Základom vývozným artiklom SK do Alžírka sa stali gumené pneumatiky (20,5%; 3,99 mil. USD) vývozu zostávajú automobily. Nasledujú centrálné ohrievacie bojler (216,1%; 3,14 mil. USD) a elektrické transformátory (15,2%; 2,97 mil. USD) a výrobky z ľahkých kovov (7,13%, 1,39 mil. USD). Na ďalších priečkach sú elektrické motory, klimatické jednotky a vzdušné pumpy (všetky tesne pod 5% a objem pod 1 mil. USD).

V minulosti bol export smerom z SR do Alžírka postavený prakticky kompletne na vývoze automobilov, ale korona-kríza tento trend v roku 2020 výrazne zmenila.

V rámci dovozu sú základnou komoditou d'atle, sušené alebo čerstvé. Ich dovoz v roku 2020 dosiahol objem **1,19 mil. USD** a predstavuje takmer **60%** importu z DZ do SK. Na

druhom mieste je však namiesto **dovozu vzácnych plynov** (tie úplne zo vzájomného obchodu zmizli) sa umiestnil s podielom takmer 37% (730 tis. USD) **vodík**.

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Obchodné zvyklosti v teritóriu

Vstup na trh: distribučné a predajné kanály, využívanie miestnych zástupcov, ďalšie faktory ovplyvňujúce predaj

Distribučnými a predajnými kanálmi sú hlavne miestni dovozcovia a distribútori. Podľa povahy tovaru sú možné aj priame dodávky konečným odberateľom, alebo naopak jednému výhradnému zástupcovi. Na podporu predaja možno v krajine zriadiť vlastné kontaktné kancelárie / bureau de liaison. V teritóriu sa očakáva pokračovanie doterajšej hospodárskej politiky. Pre miestnu hospodársku politiku je najmä charakteristický veľký rozsah sektora štátnych podnikov, preto sa odporúča sledovať výzvy k tendrom od alžírskych štátnych podnikov priamo na webe www.algeriatenders.com. Ďalšou významnou charakteristikou súčasnej hospodárskej politiky sú obmedzená konvertibilita meny a princíp joint ventures podľa zákona 51/49 v prospech alžírkeho partnera. Alžírsko tiež opatrne jedná o vstupe do WTO a snaží sa regulovať dovoz za účelom ochrany domácej výroby a vyrovnania klesajúcich príjmov z ropy. Alžírsko stále platí za najväčšieho výrobcu a vývozcu ropy a zemného plynu v regióne. Súčasná situácia znížených príjmov z ropy však vládu núti diverzifikovať priemysel a koncentrovať výrobné kapacity vo vnútri krajiny. Ďalším významným avšak kontroverzným opatrením v obchodnej politike je tzv. DAPS (droit additionnel provisoire de sauvegarde), ktorý ukladá na dovoz tovaru sadzby vo výške 30 až 200% (miera safeguard clause/ clause de sauvegarde sa za posledných niekoľko mesiacov neustále menila).

Všeobecné odporúčania

- Sledovať politický vývoj v krajine a často sa meniace nariadenie upravujúce zahraničný obchod,
- Dobre zvážiť obchodné riziká,
- Spojiť sa s konzultačnou spoločnosťou a zvážiť založenie firmy v regióne,
- Vybaviť sa dobrou znalosťou francúzskeho jazyka,
- Pri komunikácii s úradmi a bankovými domami sa obrniť trpezlivosťou,
- Z platobných nástrojov akceptovať len neodvolateľný potvrdený akreditív.

Oslovovanie partnerov

Arabská priezviská sú na vizitkách spravidla uvedená v kapitálkach (veľké písmená). Nie je tomu tak vo všetkých prípadoch, a tak je lepšie si pre istotu oslovovanie s partnerom vyjasniť. Pri prvom kontakte je teda možné použiť len všeobecné oslovenie pán, pani, slečna. Prepis arabských mien do latinky sa v krajinách Magrebu zakladá spravidla na francúzskej transkripcii. Drobné nezrovnalosti v transkripcii na rôznych dokumentoch teda nemusia nutne znamenať, že ide o inú osobu.

Obchodná schôdzka a jej priebeh

Muslimský pracovný týždeň trvá od nedele do štvrtka. Piatky sú sviatkom a nie je vhodné si na tento deň dojednávať schôdzky. Pre čas schôdzky je vhodné voliť dopoludnie po 10. hodine a počítať s relatívne dlhým časom rokovania, až do poludnia. Pre efektívnu komunikáciu s alžírskymi úradmi je dobré sa obmedziť na časové rozpätie medzi 10. a 15. hodinou. Nedochovíľnosť je síce rozšírená, ale u seriózneho partnera ju väčšinou spôsobuje zložitá dopravná situácia vo veľkých mestách. Očakáva sa teda vždy istá miery flexibility, a to na oboch stranách.

Schôdzky je dobré dohodnúť priamo u partnera v kancelárii, vo výrobe, atď. a urobiť si tak hoci aj povrchnú predstavu o jeho podnikaní. Ku schôdzkam možno využiť aj verejné miesta (reštaurácie, kaviarne, hotely). Alžírčania sú spravidla pohostinní, vo svojej krajine partnera radi pozvú na obed, večeru a pod. Pohostinnosť je na vhodné oplatiť darčekom. Vizitky sú samozrejmosťou, tak ako webová prezentácia, ak je na to priestor.

Mnoho Alžírčanov vyrástlo v bilingválnych rodinách, prípadne študovalo či pracovne pôsobilo vo Francúzsku, alebo inde vo svete. Úroveň rokovania a vystupovanie alžírskych partnerov tak môže byť na prvý pohľad niekedy prekvapivo podobná štýlu, ktorý poznáme z Európy. Je však potrebné nezabúdať na určité kultúrne sklony k pragmatizmu a odlišný hodnotový systém, akokoľvek to vystupovanie partnera zo začiatku nenasvedčuje.

Načasovanie rokovania

Nevhodným obdobím pre obchodné rokovania je pôstny mesiac Ramadán, kedy sa rytmus celej spoločnosti podriaďuje dennému pôstu a aktivita sa presúva skôr do nočných hodín. Počas Ramadánu je navyše skrátená aj pracovná doba spravidla o jednu hodinu. Alžírski partneri spravidla reagujú s oneskorením a mnohí sú aj na dovolenke. V Alžírsku sa dodržiava rad náboženských sviatkov, ktoré sú navyše pohyblivé. Je vhodné si včas obstarat' kalendár sviatkov pre daný rok a spomínaným obdobiam sa pri plánovaní schôdzok vyhýbať.

Rokovanie

Pri stretnutí sa podáva ruka, čo platí aj pre ženy. Niektorí Alžírčania môžu byť veľmi familiárni, najmä ak nežijú vo väčších mestách. V takom prípade budú vyžadovať žviálny vystupovanie (priateľské poklepávanie po ramenách, "francúzsky pozdrav", t.j. bozky na ľavú a pravú tvár). Rokovania s partnermi mimo veľkých miest majú spravidla vlekľší ráz a sú viac zamerané na budovanie priateľského vzťahu.

Je vhodné sa vyhýbať témam, ako sú politika, náboženstvo, alkohol a iné drogy. Alžírsky partner Vám možno bude chcieť vyjadriť ich názor na politický vývoj v krajine. V takom prípade je dobré ho vypočuť s empatiou a príliš neoponovať, vyjadrovať sa k politike skôr všeobecne, nestranne. Pri formálnych príležitostiach a schôdzkach nosia muži aj ženy spoločenský odev. Táto zásada je dodržiavaná aj pri obchodných rokovaníach, najmä ak sú vedené na vyššej úrovni. Pri rokovaníach v najteplejších letných mesiacoch je možné sako odložiť.

Pre ženy: Je potrebné zvoliť vhodný odev, odporúča sa zahaľovať ramená a nosiť sukňu pod kolená. Očný kontakt s mužmi zbytočne nenaťahovať. „Macho štýl“ vystupovania voči ženám je bežnou praxou a nie je potrebné si ho vysvetľovať osobne.

Európskeho obchodníka spravidla prekvapí rozvláčnosť rokovaní a neochota baviť sa ihneď o konkrétnych podmienkach obchodu. Predchádza tomu vždy rozhovor o mimopracovných veciach. Alžírčania sú veľmi hrdí na svoju krajinu a jej potenciál. Je teda dobré vyhnúť sa akejkoľvek kritike a naopak obdivovať krásy a potenciál krajiny. Z druhej strany si Alžírčania radi vypočujú rozprávanie o krajine pôvodu svojho partnera.

Forma komunikácie

Osobné stretnutie je v rokovaní s alžírskym partnerom zásadné. Iba minimálne percento obchodníkov v regióne uspeje bez toho, aby do Alžírska opakovane vycestovali. Získanie víza vyžaduje predloženie rady dokumentov a často aj pozývaci list. V minulosti sa objavili aj problémy s udeľovaním víz, tieto sú spravidla závislé od politického vývoja v krajine a ochoty štátnych podnikov vystaviť takýto pozývaci list. Na urýchlenie komunikácie doporučujeme používať radšej telefón a aplikáciu WhatsApp ako e-mail. Alžírskej úrady, ale aj obchodníci úplne bežne pre komunikáciu ešte využívajú fax. Pri rokovaní s alžírskymi úradmi je nutné držať sa protokolu a absolvovať bez vzdorovania často sa meniace byrokratické postupy. Alžírski úradníci budú konať spravidla veľmi sucho a bez emócií.

Jazyk

Ako rokovací jazyk je používaná takmer výhradne francúzština, v niektorých prípadoch arabčina konkrétnejšie potom alžírsky dialekt, derdža. Malá časť alžírskych obchodníkov hovorí anglicky, staršia generácia potom ovláda ruštinu. V oblasti mesta Oran sa možno stretnúť s hispanofonnými obchodníkmi. Pre potreby rokovania možno najat' služby tlmočníka a na priebeh rokovaní jeho prítomnosť nemusí mať negatívny vplyv, akokoľvek Alžírčania uprednostňujú osobný kontakt a priateľské vzťahy.

Náboženská otázka v obchodných vzťahoch

Islam je síce štátnym náboženstvom Alžírska, jeho aktívne vykonávanie sa však líši od osoby k osobe. K partnerovi je teda dobré pristupovať s obozretnosťou a nepriamymi otázkami zisťovať, do akej miery vyznáva islam, či konzumuje alkohol a pod. Ortodoxný alžírsky moslim (muž) môže negatívne reagovať na rokovania so ženou. Všeobecne tu však socialistická história posilnila vedomie určitej rodovej rovnosti. S náboženstvom je spojená aj otázka alkoholu. V alžírskom poňatí islamu je alkohol označovaný ako makrouh, t.j. neodporúčaný, ale nie je haram, t.j. zakázaný. V krajine existujú aj vlastné štátne produkcie vín a tieto možno zakúpiť v niekoľkých vinotékach. Existujú aj licencované obchody s liehovinami. Pri prvých rokovaníach je ale dobré sa alkoholu vyhnúť a čakať, až to prípadne navrhne alžírsky partner. Neskôr môže byť alkohol nakoniec spájacím prvkom medzi partnermi, keďže v Alžírsku je alkohol stále považovaný za tabu. Možno ho konzumovať vo vybraných reštauráciách a zábavných podnikoch, prípadne medzinárodných hoteloch.

b) Vyhodnotenie odbytových možností SR

Ak odhliadneme od aktuálneho obdobia politickej transformácie, z pohľadu vývoja za ostatné obdobie Alžírsko výrazne zlepšilo svoje postavenie ako krajiny perspektívnej pre rozvoj obchodných a ekonomických vzťahov so Slovenskom (SR). V prospech hovorí napr. **kontinuálny prirodzený populačný nárast**⁷ a predovšetkým parita kúpnej sily domáceho obyvateľstva, ktorá je **najvyššia spomedzi krajín severnej Afriky** (15 440 USD).

Alžírskaja vláda dlhodobo preferuje osvojenie si výrobných technológií vyspelých krajín pred dovozom tovarov, a to do takej miery, že zaviedla **dovozné licencie** (zákonom o investíciách z r. 2015), ktoré dovoz do krajiny značne obmedzili. V snahe pokračovať v reorganizácii priemyslu a sektorových politík, preto **podporuje priame zahraničné investície** s preferenciou tých, ktoré umožnia spomínaný transfer technológií alebo rozvoj exportu mimo sektora uhľovodíkov.

Vláda oficiálne podporuje aj spoločnosti, ktoré investujú do oblasti ťažby, poľnohospodárstva a potravinárskeho priemyslu, znalostnej ekonomiky a digitalizácie. **Špecifikom investičných projektov je pravidlo väčšinového národného partnerstva** (51% miestny DZ akcionár/49% zahraničný investor).

Okrem potreby diverzifikácie národného hospodárstva je v kontexte Parížskej dohody (COP21) z 13. októbra 2016, ktorej je DZ signatárom, ďalšou z priorít vlády DZ **rozvoj obnoviteľných energií**, s cieľom dosiahnuť **kapacitu 22 000 MW do roku 2030**, z čoho 4 500 MW by malo byť inštalovaných ešte do roku 2019. Tento program sa týka **solárnej, tepelnej, veternej energie a biomasy**.

Ďalšie oblasti **s perspektívou dopytu** sú služby spojené s rafinériami a elektrárňami, rekonštrukciami, rozvojom energetickej siete, vodným hospodárstvom, budovaním infraštruktúry a dopravnej siete a stavebníctvom. Ponuka dopravnej techniky, či už ide o železničné vagóny a lokomotívy, malé dopravné lietadlá a iné dopravné prostriedky je na trhu naďalej uplatniteľná. Medzi ostatné potenciálne oblasti spolupráce patrí petrochemický priemysel, hnojivá, elektronika a domáce zariadenia, oceľ a oceliarske tovary, farmaceutiká, vodný a energetický sektor, konštrukčné materiály, minerály, automobilový priemysel a agrárny priemysel.

V každom prípade ide predovšetkým o **záujem podporiť národný export a prilákať investície a transfer technológií**. Intenzívny dovoz, ktorý dominoval historickému vývoju zahraničného obchodu DZ, bol zastavený tzv. „novým zákonom o investíciách“. Cieľom vlády DZ je zamedziť dovozu a stimulovať projekty generujúce vznik malých a stredných podnikov, start-upov, rozvoj znalostnej ekonomiky, digitalizácie a inovácií.

V oblasti turizmu je prioritou vlády **valorizovať cestovný ruch** Alžírskaja, zaviesť akčný plán kvality cestovného ruchu, rozšíriť ponuku prostredníctvom investícií do turistických centier a obcí, ako aj vytvoriť prepojenie medzi jednotlivými aktérmi cestovného ruchu v podobe verejno-súkromného partnerstva.

V oblasti poľnohospodárstva sa záujem vlády DZ orientuje na nové technológie spracovania pôdy, manažmentu vody, odslaňovania a pod. V tomto kontexte je rovnako dôležitý sektor **vodného hospodárstva** z pohľadu plánovaných nových infraštruktúrnych projektov a obnovy a dobudovania sietí.

Príležitosťou na získanie vhodných kontaktov je účasť na vybraných veľtrhoch v Alžírsku, prípadne v regióne Severnej Afriky, ako napr. [SIMA-SIPSA](#), [AGRIPRO EXPO](#), [DJAZAGRO](#) alebo [SIEE POLLUTEC Algeria](#).

Pre slovenský podnikateľský sektor by mohol byť okrem iného zaujímavý **dôraz vlády na informačné technológie a komunikácie**, ktorý sa zameriava na rozvoj digitálnej ekonomiky,

⁷ Podľa súčasných odhadov by vzhľadom na pôrodnosť 3,1 dieťaťa / ženu a na predpokladanú dĺžku života 81 r. u mužov a 83 r. u žien mohlo rezidentné obyvateľstvo v Alžírsku dosiahnuť viac ako 45 miliónov v roku 2020..

technologických parkov, zavedenie elektronického bankovníctva a elektronických služieb, bezpečnosť dát a databáz, a pod.

Obchodovaním s Alžírskom sa od marca 2018 otvárajú širšie možnosti. Dňa 21. marca 2018 (Kigali, Rwanda) podpísalo Alžírsko spolu s ďalšími 43 členskými štátmi Ligy arabských štátov **Dohodu o africkej kontinentálnej zóne voľného obchodu (AfCFTA)**. Dohoda nadobudne účinnosť po ratifikácii min. 15 zúčastnených krajín. Cieľom je uľahčiť pohyb tovarov a služieb a zabezpečiť preferenčný prístup podnikateľom z krajín LAŠ, a tým posilniť obchod v rámci Afriky a udržať hospodársky rast a rozvoj.

Zároveň, Alžírsko, podobne ako ďalšie krajiny regiónu Severnej Afriky, vníma krajiny ako **Francúzsko a Taliansko ako vstupnú bránu do Európy** a najmä strednej Európy. Na rozvoj spolupráce s DZ sa preto netreba zameriavať výlučne na spoločnosti so sídlom v Alžírsku. Práve prítomnosť Alžírskoho zastúpenia v Európe zvyšuje istotu povolení vyžadovaných pre podnikanie na území EÚ a znalosť európskych obchodných zvyklostí. Podobne pri prenikaní na alžírsky trh je vhodné využiť už existujúce európske partnerstvá.

V tejto súvislosti je rozvíjanie bilaterálnych obchodných a investičných vzťahov predmetom záujmu aj Asociačnej dohody medzi EÚ a Alžírskom. V zmysle ostatnej hodnotiacej správy zo začiatku roka 2018 môže vzájomná podpora nadobudnúť povahu konferencií veľtrhov, ale aj postupných rokovaní o dohode a podpore vzájomných investícií.

c) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

Podnikanie v Alžírsku

Súkromný sektor v Alžírsku sa v zásade ešte len rozvíja. Predstavy alžírskych obchodníkov o podnikaní sú teda často veľmi naivné. **Alžírsky obchodník často preceňuje svoje skúsenosti a možnosti.** Alžírsko patrí medzi rizikové krajiny z hľadiska nelegálnej migrácie a nie je žiadnym tajomstvom, že mnoho takzvaných obchodníkov má v skutočnosti úplne iné úmysly. Na túto skutočnosť je potrebné pamätať a nikdy sa nenechať nútiť k unáhleným rozhodnutiam. Zdravý skepticizmus je v prípade rokovaní s alžírskym partnerom vždy na mieste. **Teraz je veľmi módne navrhovať presun technologického know-how, zakladanie spoločnej výroby v Alžírsku, aj v prípade relatívne sofistikovaných produktov.** Je dobré naznačiť komplikovanosť takých krokov a naznačiť tak hypotetickosť takejto spolupráce, v zmysle „môžeme sa nad tým zamyslieť“.

Alžírski obchodníci spravidla podnikajú vo viacerých oblastiach, alebo sa o to aspoň snažia. Nie vždy táto skutočnosť indikuje, že ide o neseriózneho partnera. Rozhodne je vždy minimálne dobré využiť ďalších kontaktov, ktoré alžírsky obchodník často ponúka. Človek sediaci pred Vami síce nemusí byť "váš človek", ale minimálne vládne rozsiahlou sieťou kontaktov.

Podmienky pre zriadenie kancelárie, reprezentácie, spoločného podniku

Väčšina podmienok pre zriadenie kancelárie, spoločného podniku a ďalších podnikových foriem je podobná ako v iných krajinách. Podmienky sú uvedené na internetovej stránke obchodného registra <https://sidjilcom.cnrc.dz> a Agentúry na podporu investícií www.andi.dz, s praktickým výkladom na webovom portáli KPMG www.kpmg.dz.

Spôsoby riešenia obchodných sporov, riziká miestneho trhu a investovania v teritórii, obvyklé platobné podmienky, platobná morálka

Spôsoby riešenia obchodných sporov sú podobné ako v iných krajinách, názov arbitrážeho fóra Alžírskej obchodnej a priemyselnej komory (www.caci.dz) je Centre de Conciliation, de Mediation et d'Arbitrage a zoznam advokátov v Alžírsku je uvedený na internetových stránkach www.barreau-alger.dz miestnej advokátskej komory.

Problémy a riziká môžu pravdepodobne vyplývať z kultúrnych odlišností. **Pre väčšinu slovenských firiem, ktoré sú v komunikácii so zahraničným zamerané hlavne na angličtinu, sú komplikáciou aj miestne frankofónne tradície.** Povoľenými platobnými podmienkami pri dovoze sú v Alžírsku akreditív alebo dokumentárne inkaso, čo technicky spôsobuje vysokú platobnú morálku, ale menšiu pružnosť platieb.

Trh verejného obstarávania

Verejné zákazky sa zadávajú prostredníctvom verejne oznamovaných tendrov. Pre cenové ponuky miestnych firiem a miestnych spoločných podnikov s majoritným alžírskym podielom platí 25% zvýhodnenie. V tendrových podmienkach (cahier de charge - vydávaný oproti poplatku) by mohla byť podľa zákona uvedená podmienka záväzku zahraničného subjektu investovať v Alžírsku v danom odbore formou vytvorenia spoločného podniku / joint venture s alžírskym subjektom. Podmienky takého tendra potom majú obsahovať zoznam spoločností, založených v súlade s alžírskym právom, ktorých väčšinovým vlastníkom je alžírsky subjekt, schopný vytvoriť spoločný podnik v danom odbore so zahraničným investorom. **Alžírška ekonomika je stále prevažne riadená štátom a štátne zákazky predstavujú objemovo aj kvalitatívne atraktívnu príležitosť pre zahraničné subjekty.** Platobná morálka je všeobecne dobrá, akokoľvek dochádza k časovým oneskoreniam, ktoré však súvisia skôr s náročnými administratívnymi procesmi, ako s neochotou štátnych podnikov pohľadávky uhradiť. Účasť v konaní o verejnej zákazke/ tendri je vždy zdĺhavý proces, ktorý sa môže pretiahnuť aj na niekoľko rokov. V prvej fáze hodnotenia plnenia technických a obchodných kritérií musí subjekt maximálne vyhovieť požiadavkám - ak aj tak vyhovel a bude vyhodnotený ako najvýhodnejší dodávateľ daného tovaru / služby neznamená to nutne, že bude obchod uzavretý, táto fáza môže nastať aj o rok neskôr.

Vybrané tendre podľa frekvencovaných položiek českého dovozu do Alžírsku publikovanej obchodno-ekonomickým úsekom

Všeobecne - www.algeriatenders.com

Ministerstvo obrany

https://www.mdn.dz/site_principal/index.php?L=fr#undefined

Ministerstvo zdravotníctva

<http://www.sante.gov.dz/index.php/appels-d-offres>

d) praktické informácie pre exportéra a importéra

Odporúčaná obchodná prax

Pred uzatvorením kontraktu s miestnym partnerom sa odporúča **konzultovať miestneho právnik**a. Právne poradenské služby sú v Alžírsku na dobrej úrovni. **Dodávateľ by mal vždy vyžadovať platbu akreditívom**, prípadne platbu vopred. Je potrebné rátať s tým, že otvorenie akreditívu môže trvať i niekoľko týždňov.

Pred podpisom zmluvy s obchodným partnerom je vhodné **konzultovať podmienky plnenia zmluvy s expertným tímom Eximbanky SR**.

Mnoho dovozných firiem patrí Alžírčanom žijúcim vo Francúzsku, ktorí sú spravidla skúsenými obchodníkmi. Hoci spôsob jednanja a dosiahnutia dohody sa na prvý pohľad nemusí zásade líšiť od bežných európskych zvyklostí, je potrebné si zachovať ostražitosť a obchodného partnera pred uzavretím kontraktu si preveriť. V každom prípade sa **odporúča poistiť tovar pred jeho zaslaním do Alžírsku**.

Pre súkromné spoločnosti je typický individuálny a skôr intuitívny prístup k jednaniu. Naopak pri rokovaniach so štátnou firmou treba počítať s kolektívom zástupcov spravidla všetkých dotknutých strán, t. j. od zástupcu podniku cez stredný stupeň riadenia až po zástupcu príslušného ministerstva. Rokovania sa konajú spravidla v priestoroch kupujúceho, v prípade významnejšej štátnej zákazky, sa rokovanie koná na pôde ministerstva (oblek je samozrejmosťou, pri neformálnych stretnutiach, hlavne v letných mesiacoch je povolené bez saka).

Vízové formality

Pri návšteve Alžírsku je potrebné mať platný pas a príslušné vízum. Víza pre slovenských občanov vydáva [konzulát Alžírsku vo Viedni](#). Na účely vydania víz je potrebné predložiť oficiálne obchodné pozvanie alebo potvrdenie o prijatí v prípade súkromnej návštevy. Okrem turistických víz sa vydávajú dva typy víz:

1. Obchodné víza – na tento účel je potrebný oficiálny pozývaci list od alžírskych obchodných partnerov alebo cestovný príkaz zamestnávateľa žiadateľa o obchodné víza a rezerváciu hotela alebo potvrdenie o ubytovaní zabezpečenom alžírskym partnerom
2. Pracovné víza

V čase vstupu na územie DZ má cestujúci nárok na oslobodenie od cla a dane pre osobné veci a predmety, ktoré môže počas svojho pobytu potrebovať, s výnimkou tovaru dovezeného na komerčné účely. Cestujúci môže bez obmedzenia dovážať bankovky alebo iné platobné prostriedky, avšak, **bankovky, cennosti a iné platobné prostriedky je potrebné písomne vykázat**. Devízové transakcie sa musia uskutočňovať v pobočkách banky, ak je to počas pobytu potrebné. **Podrobnosti o týchto transakciách musia byť zahrnuté do formulára pre deklaráciu mien**. Formulár, rovnako ako výmenné potvrdenia, môžu byť pri odchode z Alžírsku **predmetom pohraničnej kontroly**.

Cudzí štátni príslušníci, ktorí vykonávajú prácu v Alžírsku, musia mať pracovné povolenie alebo dočasné povolenie vydané službami Úradu práce vo Wilajia.

V ostatných rokoch sa v DZ výrazne **zlepšila ubytovacia vybavenosť**. Popri bývalých veľkých zariadeniach ako El Djazaïr (bývalý Saint-Georges), El Aurassi, Esfafir (bývalý Aletti) sa nachádzajú v hlavnom meste a v niektorých regionálnych mestách hotely veľkých business hotelových reťazcov ako **Sofitel, Mercure, Hilton, Sheraton, Ibis, Meridian, Holliday-Inn** a i.

Podmienky vstupu zahraničného kapitálu

Začiatky podnikateľskej činnosti v Alžírsku sú naďalej označované administratívne náročné. Zároveň je potrebné počítať s neľahkým prístupom k úverovým prostriedkom a obmedzujúcim reguláciám trhových faktorov ako pôda a práca.

Naďalej platia ustanovenia o partnerstve z r. 2009, podľa ktorých môžu byť zahraničné investície umiestňované výlučne za podmienky účasti alžírskych partnerov (min. 51% pri výrobných spoločnostiach a min. 30% pri obchodnej spoločnosti), ako aj predkupného práva vlády a verejných podnikov na všetky prevody zahraničných podielov, hoci sa tieto ostatnou novelou investičného zákona presunuli do zákona o rozpočte, ktorý sa schvaľuje na ročnej báze. Vytvára sa tak predpoklad, že by mohlo časom pri schvaľovaní nových rozpočtov dôjsť aj k zmierneniu tohto pravidla, predovšetkým vo vzťahu k nestrategickým spoločnostiam.

Technické záležitosti vstupu zahraničného kapitálu na alžírsky trh sú v kompetencii príslušných ministerstiev a žiadosti o stimuly pre investorov vybavuje Národná agentúra pre rozvoj investícií - Agence Nationale de Developpement et de l'Investissement (ANDI). Vybavuje predovšetkým žiadosti o zníženie colných sadzieb na dovážané zariadenia, oslobodenie od platenia DPH na dovážaný tovar a služby a od poplatkov súvisiacich s kúpou nehnuteľností. Okrem iného môžu byť investorom poskytnuté výhody tak v realizačnej fáze

ako aj počas prevádzky až na obdobie 10 rokov. Podrobnosti sa nachádzajú na stránke [ANDI](#), prípadne v [praktickom manuáli](#) Ministerstva financií DZ.

Asociačná dohoda s EÚ, rovnako ako prístupové rokovania s WTO, vyvolávajú nedôveru alžírskych odborov i priemyselníkov, ktorí sa obávajú, že ich podniky budú vystavené nemilosrdnej konkurencii európskych firiem. Na druhej strane sa však zlepšuje pozícia súkromných firiem, ktoré sú závislé od voľného obchodu s Európou a snažia sa v asociačnej dohode hľadať skôr výhody ako nedostatky. Tomu zodpovedajú aj návštevy na vysokej úrovni a podnikateľské misie, hlavne z Francúzska, Talianska, Španielska a ďalších krajín EÚ, čo následne stimuluje úpravu národnej legislatívy v prospech rozvoja súkromného sektora.

Podobne na ostatnom hodnotiacom stretnutí začiatkom roka 2018 potvrdila EK aj DZ pripravenosť zvážiť prehĺbenie obchodných vzťahov, napríklad prostredníctvom ďalších rokovaní o službách alebo uzavretia dohody o ochrane investícií, ak by boli splnené potrebné podmienky, s cieľom podporiť reformné úsilie DZ (najmä v súvislosti s bankovým systémom, administratívou alebo z hľadiska regulačnej aproximácie s EÚ). Na tento účel by mohli byť organizované konferencie a podujatia s podporou EÚ na mobilizáciu potenciálnych investorov do Alžírsku.

Pre informovanie sa o aktuálnych podmienkach podnikania a investovania v Alžírsku sa odporúča kontaktovať Alžírsku obchodnú komoru ([Algerian Chamber of Commerce and Industry](#)) a Národnú agentúru pre rozvoj investícií ([National Agency of Investment Development](#)).

Vycestovanie

Na cestu do Alžírsku potrebujú občania **cestovný pas platný minimálne 5 mesiacov odo dňa začatia cesty**. Pri ceste autom neplatí tzv. Zelená karta, treba sa ale preukázať technickým preukazom vozidla. Odporúča sa mať medzinárodný vodičský preukaz. Na hraničnom prechode občan dostane turistickú kartu s maximálnou platnosťou tri mesiace a musí uzatvoriť turistickú poistku s minimálnou platnosťou na jeden mesiac.

Pri príchode do krajiny sa vyžaduje minimálna výmena vo výške 1 000 DZD na osobu a pobyt. V prípade, že osoba (zahraničná alebo obyvateľ Alžírsku) pricestuje s hotovosťou alebo cestovnými šekmi, vyžaduje sa vyplnenie devízovej deklarácie pri vstupe do krajiny a jeho predloženie colným orgánom. Počas celej doby pobytu je potrebné mať tento formulár pri sebe, zaznamenávať v ňom všetky svoje transakcie a pri odchode z krajiny ho odovzdať na colnici.

Ak osoba prichádza na pozvanie, v ktorom je uvedené, že pozývajúca osoba uhradí všetky náklady spojené s jej pobytom, splnenie povinnej minimálnej výmeny valuty sa nevyžaduje.

Služobné cesty je vhodné uskutočňovať v prípadoch, že ich cieľom sú väčšie mestá a delegácia má svojho alžírskeho partnera, ktorý zodpovedá za jej bezpečnosť. Časté sú aj prípady falošných hliadok na cestách. Pred odjazdom do Alžírsku sa odporúča uzavrieť zdravotné a úrazové poistenie. Úroveň zdravotníckych služieb v Alžírsku je až na výnimky pomerne nízka, na lepšej úrovni je zásobovanie miestnych lekární.

Podobne ako vo väčšine moslimských krajín, začína pracovný týždeň sobotou a končí stredou. Vo štvrtok sa nepracuje v štátnych inštitúciách, s výnimkou bankového sektora (avšak len do 12 hod.), súkromné firmy väčšinou nepracujú. **Piatok je dňom pracovného pokoja pre štátny aj súkromný sektor**, otvorené sú len niektoré súkromné obchody s potravinami.

V prípade obchodných ciest sa odporúča zaistenie prepravy z letiska a ubytovania partnerom. Šoférovať sa odporúča iba po hlavných trasách a počas dňa. V Alžírsku je naďalej zlý stav vozoviek, nedostatočné dopravné značenie, zastaranosť automobilov (ich priemerný vek je 20 rokov) a nerešpektovanie dopravných predpisov domácimi vodičmi. Dopravná infraštruktúra je veľmi zanedbaná. Vyskytujú sa problémy s kvalitou benzínu, niekedy je ťažké nájsť čerpaciu stanicu. Vo večerných a nočných hodinách vodiči spravidla nesvietia, používajú iba ak parkovacie svetlá. Cestné poplatky nie sú zavedené.

Zdravotné zabezpečenie

Lekárska pomoc je poskytovaná zdarma. Vážnejšie prípady hospitalizácie sú realizované miestnymi a štátnymi nemocnicami, s nízkou úrovňou hygieny a poskytovaných služieb. Očkovanie nie je povinné, odporúča sa ale očkovanie proti brušnému týfusu, hepatitíde A a B.

Iné praktické informácie

Časové pásmo: GMT + 1

Váhy a miery: aplikuje sa systém MKSA (meter, kilogram, sekunda, ampér)

Mená: alžírsky dinár (DZD), 1 DZD = 100 centov

V mieste je možné zamieňať cudziu menu za dináre v oficiálnej sadzbe, avšak zamieňať dináre za cudziu menu je v súčasnosti možné iba v súvislosti s obchodnými transakciami uskutočňovanými v mieste a podliehajú príslušným právnym predpisom.

Víkend: **piatok** (deň pokoja, podobne, ako v Európe nedeľa) a sobota !

Pracovný čas: vo všeobecnosti od 8h30 do 16h30; pobočky bánk zatvárajú o 3h30, ostatné úrady o 18h00

Dni pracovného pokoja:

Nový rok (1. januára)

Sviatok práce (1. máj)

Deň nezávislosti (5. júl)

Výročie revolúcie (1. november)

Ramadán v závislosti od náboženského kalendára

Prílohy

Tovarová a teritoriálna štruktúra – v texte EIT

Odporúčané kontakty

Ministerstvá a úrady

Ministerstvo financií

Budova Ahmed FRANCIS, 16306 Ben Aknoun, Alger

tel.: +213 21 59 51 51

fax: +213 21 59 52 52

web: www.mf.gov.dz

Ministerstvo hospodárstva

Cite Mokhtar ZERHOUNI El Mohammadia (Ex. Les Bananiers), Alger

tel.: +213 21 89 00 74 75 a 85

fax: +213 21 89 00 34

web: www.commerce.gov.dz

Ministerstvo pôdohospodárstva

12, Bd Colonel Amirouche, Alger

tel.: +213 23 50 32 38

fax: +213 23 50 31 17

web: www.minagri.dz

Ministerstvo priemyslu a baníctva

2, Rue Ahmed Bey -Immeuble le Colisee, Alger

tel.: +213 21 23 91 43/ +213 21 74 06 81/ +213 21 23 05 75/ +213 21 74 36 90

fax: +213 21 23 94 28/ +213 21 23 94 38

web: www.mdipi.gov.dz

Ministerstvo verejných prác a dopravy

06, Rue Mustapha Khalef Ben-Aknoun, Alger

tel.: +213 23 37 56 17/ +213 23 37 56 37/ +213 23 37 56 53

fax: +213 21 91 35 95 / 85

web: www.mtp.gov.dz

Ministerstvo energetiky

Tour A, Val d'Hydra BP 229 Gare, Ben Aknoun, Alger
tel.: +213 21 48 85 26/ +213 21 48 85 22/ +231 21 48 85 31
fax: +213 21 48 85 57
web: www.energy.gov.dz

Ministerstvo telekomunikácií

3 Rue des frères Bouaddou, Bir Mourad Rais, Alger
tel.: +213 21 54 10 15/ +213 21 54 10 13/ +213 21 54 10 23
fax: +213 21 56 39 99
web: www.ministerecommunication.gov.dz

Caisse Nationale des Assurances Sociales des Travailleurs Salariés (CNAS)

(odvody za zamestnancov)
Route des Deux Bassins, Ben Aknoun, B.P.63, Alger
tel.: +213 021 91 21 66/ +213 021 91 16 61
web: www.cnas.dz

Caisse Nationale de Sécurité Sociale des Non-Salariés (CASNOS)

(odvody živnostníkov)
Direction Générale 5, Passage Abou Hamou Moussa, Ex rue Daguerre, Alger Mohamed V, 16000, Alger
tel.: +213 021 78 21 60/ +213 021 78 21 27
fax: +213 021 78 21 28
e-mail: contact@casnos.com.dz
web: www.casnos.com.dz

Obchodno-ekonomické organizácie:**ALGEX - AGENCE NATIONALE DE PROMOTION DU COMMERCE EXTERIEUR**

Route Nationale n° 5 - Cinq Maisons - Mohammadia, Alger
tel.: +213 21 52 12 10/ +213 21 52 04 00/ +213 21 52 04 05
fax: +213 21 52 11 26
e-mail: info@algex.dz
web: www.algex.dz

AGENCE NATIONALE DE DEVELOPPEMENT DE L'INVESTISSEMENT (ANDI)

Route Nationale N°5 Cinq Maisons, Mohammadia
tel.: + 213 21 52 20 14 / 15
fax: + 213 21 52 20 17
e-mail: direction@andi.dz
web: www.andi.dz

CACI - CHAMBRE ALGERIENNE DE COMMERCE ET D'INDUSTRIE

6, Bd. Amilcar Cabral, Place des Martyrs
BP 100, 1er Novembre, Alger
tel.: +213 21 96 66 66/ +213 21 96 77 77
fax: +213 21 96 70 70
e-mail: infos@caci.dz
web: www.caci.dz

CNRC - CENTRE NATIONAL DU REGISTRE DE COMMERCE

Route Nationale N° 24 Lido Bordj El Kiffan, Alger
tel.: +213 23 80 43 14/ +213 23 80 43 42/ +213 23 80 43 73
fax: +213 23 80 43 05
web: www.cnrc.org.dz

DIRECTION GENERALE DES DOUANES, CNIS - CENTRE NATIONAL DE L'INFORMATIQUE ET DES STATISTIQUES DES DOUANES

16, rue Docteur Saadane, Alger
tel.: +213 21 72 59 59
fax: +213 21 72 60 00
web: www.douane.gov.dz

SAFEX - SOCIETE ALGERIENNE DES FOIRES ET EXPORTATIONS

Palais des Exposition, Pins Maritimes-Mohammadia, Alger

fax: +213 21 21 05 40/ +213 21 21 06 30

web: www.safex.dz

CNA - CHAMBRE NATIONALE DE L'AGRICULTURE

BP 74/ Mohammadia, Alger

tel.: +213 21 21 00 52

fax: +213 21 21 00 40

web: www.cnagri.dz

WTCAA - WORLD TRADE CENTER ASSOCIATION ALGERIA

70, Chemin Larbi Allik BP 539 – Hydra, Alger

tel.: +213 21 69 43 07 - 09

fax: +213 21 69 29 05

web: www.wtcalgeria.com/En/

INAPI - INSTITUT ALGERIEN DE LA PROPRIETE INDUSTRIELLE

48 , Rue Larbi Ben M'hidi, Alger

fax: +213 21 63 97 70

web: www.inapi.org

IANOR - INSTITUT ALGERIEN DE NORMALISATION

5, Rue Abou Hamou Moussa – B.P.104 RP, Alger

tel.: +213 21 78 21 35

web: www.ianor.dz

OFFICE NATIONAL DU TOURISME (ONT)

2, rue Ismail KERRAR Bd CHE GUEVARA, Alger

tel.: +213 21 43 80 60 / 64

fax: +213 21 43 80 59

web: www.ont.dz

OFFICE NATIONAL DES STATISTIQUES (ONS)

8 - 10 , Rue des Moussebilines, Alger

tel.: 213 21 63 99 74 a 76

fax: 213 21 63 79 55

web: www.ons.dz

Banky

BANQUE D'ALGERIE

Villa Jolly, Bd F. Roosevelt, Alger

tel.: +213 21 23 00 23/ +213 21 23 02 06

fax: +213 21 73 86 44

web: www.bank-of-algeria.dz

BANQUE NATIONALE D'ALGERIE (BNA)

8, Bd. Ernesto Che Guevara, Alger

tel.: +213 21 71 47 47 a 49/ +231 21 71 35 40/41/43

fax: +213 21 71 24 24

web: www.bna.dz

BANQUE EXTERIEURE D'ALGERIE (BEA)

03, Rue du Docteur Lucien Raynaud, Hydra, Alger

tel.: +213 21 23 93 15/ 23 92 78

fax: +213 21 23 92 67

web: www.bea.dz

CREDIT POPULAIRE D'ALGERIE (CPA)

02, Bd. Colonel Amirouche, Alger

tel.: +213 21 63 56 90/ +213 21 63 57 05

fax: +213 21 63 56 86

web: www.cpa-bank.dz

BANQUE ALGERIENNE DU DEVELOPPEMENT RURAL (BADR)

17, Bd Colonel Amirouche, Alger

tel.: +213 21 63 46 75 / 63 45 49
fax: +213 21 63 51 46
web: www.badr-bank.dz

BANQUE DE DEVELOPPEMENT LOCAL (BDL)

05, Rue Gaci Amar – Staoueli, Alger
tel.: +213 21 39 28 20 / 39 28 94 / 39 28 58
fax: +213 21 39 37 57
web: www.bdl.dz

Poist'ovne

COMPAGNIE ALGERIENNE D'ASSURANCES ET DE GARANTIE DES EXPORTATIONS (CAGEX)

10, Route nationale - Dely Ibrahim, Alger
tel.: +213 21 91 00 49 / 91 00 50
fax: +213 21 91 00 44 / 91 00 45
web: www.cagex.dz

FONDS DE GARANTIE DES CREDITS AUX PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES (FGAR)

166 Lotissement Mohamed Saidoun – Kouba, Alger
tel.: +213 21 29 78 88 / 28 04 24
fax: +213 21 28 29 17
web: www.fgar.dz

SOCIETE ALGERIENNE D'ASSURANCE (SAA)

05, Bd. Che Guevara, Alger
tel.: 213 21 43 97 60
fax: 213 21 43 92 16
web: www.saa.dz

Spracoval: T. Šefranko, ED, ZÚ Paríž
Schválil: vv. I. Slobodník, VZÚ Paríž
Dátum: 28. máj 2021

